

**AVGIFT PÅ
UTSLIPP AV NO_x
2010**

Rundskriv nr. 14/2010 S

Avgiftskoder NX og NO

Oslo 5. januar 2010

**TOLL- OG
AVGIFTS DIREKTORATET**

Særavgiftsavdelingen

Schweigaards gate 15

Postboks 8122 Dep

0032 OSLO

Telefon 0 30 12

Telefaks 22 86 02 35

Internett: www.toll.no

Innhold:

Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO _x	3
Lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter	4
Utdrag av forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter	6
Utdrag av lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven).....	19
Utdrag av forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften).....	24
Toll- og avgiftsdirektoratets kommentarer	28

Endringer i forhold til rundskriv nr. 14/2009 S:

Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x:

- § 1: satsen endret; tredje ledd endret
- § 2: fritakene omstrukturert
- § 3 opphevet
- tidligere §§ 4 og 5: nåværende §§ 3 og 4
- § 6 opphevet

Lov om særavgifter (heretter "sal."):

- § 4: endret
- § 7: endret henvisning til ny tollov § 12-1

Forskrift om særavgifter (heretter "saf."):

- § 2-1 fjerde ledd endret
- § 5-1: innledningen endret
- § 5-9 første ledd: nytt siste punktum
- § 5-9 fjerde ledd: nytt tredje og fjerde punktum

Toll- og avgiftsdirektoratets kommentarer:

- Punkt 2 om kompetent myndighet endret
- Punkt 3 om saklig virkeområde endret (ytterligere presisering av "fremdriftsmaskineri")
- Punkt 4.1 om stedlig virkeområde for fartøy endret
- Punkt 10.2 om fritak for fiske og fangst i fjerne farvann endret
- Punkt 20.1 om renteberegning endret

Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x

§ 1. Fra 1. januar 2010 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 16,14 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

For NO_x-utslipp ved avgiftspliktig forbrenning av avfall skal det betales avgift etter Stortingets vedtak om avgift på sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2. Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på utslipp av NO_x fra

- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- d) verneverdige fartøyer, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
- e) utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3. Oppstår det tvil om avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4. Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter

Lovens tittel endret ved lov 27 mars 1998 nr. 13. Jfr. lover 4 nov 1948 nr. 1 (billedkunst), 19 juni 1959 nr. 2 (motorkjøretøyer og båter), 19 juni 1969 nr. 66 (merverdiavgift).

§ 1. Når Stortinget med henvisning til denne loven vedtar særavgifter til statskassen som ikke omhandles i andre lover, ¹ fastsetter departementet ² nærmere bestemmelser om beregning og kontroll. ³ Gjelder særavgiften etanol til teknisk bruk, fastsetter departementet ² forskrifter om forbud, produksjon, innførsel, utførsel og omsetning.

0 Endret ved lover 18 des 1970 nr. 97, 28 april 1978 nr. 17, 27 mars 1998 nr. 13, 14 april 2000 nr. 23, 10 des 2004 nr. 77 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 658), 17 juni 2005 nr. 67 (i kraft 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616) som endret ved lov 9 des 2005 nr. 115.

1 Jfr. f.eks. lov 19 juni 1959 nr. 2.

2 Finansdepartementet.

3 Jfr. lov 17 juni 2005 nr. 67 § 10-40.

§ 2. Overtredelse av forskrifter som utferdiges i henhold til denne lov, straffes også når overtredelsen er skjedd ved uaktsomhet, med bøter, ¹ for så vidt det ikke for overtredelsen er fastsatt særskilt straff i den alminnelige straffelov. ²

Når en overtredelse av første ledd er særlig grov, er straffen bøter eller fengsel inntil 2 år, men fengsel inntil 6 år ved forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse.

Ved avgjørelsen av om en overtredelse skal regnes som særlig grov, legges vekt på om overtredelsen har et stort omfang, om inn- og utførsel eller bruk er forbudt eller underlagt særlige vilkår, om de varer overtredelsen gjelder var bestemt til å omsettes av lovovertrederen, om denne tidligere er dømt for overtredelse av avgiftslovgivningen eller om det foreligger andre omstendigheter av særlig skjerpene art.

0 Endret ved lover 16 mai 1947 nr. 2, 27 mars 1998 nr. 13, 10 des 2004 nr. 77 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 658). Endres ved lov 20 mai 2005 nr. 28 (i kraft fra den tid som fastsettes ved lov) som endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

1 Se strl. § 27 og kap. 3a; strl. 2005 kap. 4 og kap. 9.

2 Lov 22 mai 1902 nr. 10 (strl.), jfr. dens § 406.

§ 3. ¹ Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller forskrift gitt i medhold av loven, hvorved statskassen er eller kunne ha vært unndratt avgift, ilegges en tilleggsavgift som tilsvarer det dobbelte, i gjentakelsestilfelle det firedobbelte av det pliktige avgiftsbeløp.

For så vidt angår ansvar etter denne paragraf svarer den avgiftspliktige for medhjelperes, ektefelles ² og barns handlinger. ³

0 Endret ved lov 26 juni 1992 nr. 73.

1 Sml. lov 19 juni 1969 nr. 66 § 73.

2 Se lov 4 juli 1991 nr. 47.

3 Jfr. strl. § 48 a og § 48 b; strl. 2005 kap. 4.

§ 4. ¹ Ved urettmessig bruk av merket olje og avgiftsfri biodiesel ilegges registrert eier av kjøretøyet en avgift som beregnes etter nærmere regler fastsatt av departementet. Ved gjentakelse kan departementet bestemme at det skal ilegges dobbel avgift. Når det av grunner knyttet til fastsettelsen vil virke særlig urimelig å fastholde hele kravet, kan departementet overfor en eller flere av dem som er ansvarlige for avgiften, nedsette eller frafalle kravet.

0 Tilføyd ved lov 26 juni 1992 nr. 73, endret ved lover 15 des 2006 nr. 70 (i kraft 1 jan 2007), 17 juni 2005 nr. 67 (i kraft 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), 11 des 2009 nr. 113 (i kraft 1 jan 2010).

1 Sml. lov 19 juni 1959 nr. 2 § 3.

§ 5. ¹ Avgiften svares etter de regler som gjelder på det tidspunkt avgiftsplikten oppstår.

Er det ved avgiftspåleggets ikrafttreden inngått kontrakt om leveranse, plikter mottageren å betale et tillegg motsvarende avgiften medmindre det godtgjøres at det ved prisansettelsen har vært tatt hensyn til avgiften. ²

0 Endret ved lover 13 april 1951 nr. 2, 26 juni 1992 nr. 73 (som endret fra § 5 til § 6), 27 mars 1998 nr. 13, 17 juni 2005 nr. 67 (i kraft 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), endret paragraftall fra § 6.

1 Sml. lov 19 juni 1969 nr. 66 § 74.

2 Sml. lov 19 juni 1969 nr. 66 § 74 (2).

§ 6. De myndigheter som er tillagt funksjoner etter lov om pristiltak, ¹ plikter på forlangende og uten hinder av den taushetsplikt som ellers påhviler dem, ² å gi skattekontoret og Skattedirektoratet opplysninger om tilskudd som de har latt utbetale av offentlige midler eller av særskilte prisreguleringsfond.

Departementet kan bestemme at politiet, skattemyndighetene og Mattilsynet ³ uten hinder av taushetsplikt plikter å gi toll- og avgiftsetaten nødvendige opplysninger for behandling av søknader om registrering for avgift på alkoholholdige drikkevarer.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 1964 nr. 17, endret ved lover 26 juni 1992 nr. 73 (som endret fra § 6 til § 7), 11 juni 1993 nr. 66, 20 juni 2003 nr. 45 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 20 juni 2003 nr. 712), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599), 29 juni 2007 nr. 46 (i kraft 31 des 2007 iflg. res. 7 des 2007 nr. 1370), 17 juni 2005 nr. 67 (i kraft 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), endret paragraftall fra § 7.

1 Lov 11 juni 1993 nr. 66.

2 Jfr. lov 10 feb 1967 § 13 flg.

3 Jfr. lov 19 des 2003 nr. 124 § 23.

§ 7. Reglene om taushetsplikt mv. i tolloven ¹ § 12-1 gjelder tilsvarende for tollmyndighetenes arbeid knyttet til denne lov.

0 Tilføyd ved lov 9 mai 2008 nr. 14, endret ved lov 19 juni 2009 nr. 50.

1 Lov 21 des 2007 nr. 119.

§ 8. Denne lov trer i kraft straks.

0 Endret ved lover 19 juni 1964 nr. 17 (tidligere § 6), 26 juni 1992 nr. 73 (som endret fra § 7 til § 8), 17 juni 2005 nr. 67 (i kraft 1 jan 2008 iflg. res. 21 des 2007 nr. 1616), endret paragraftall fra § 8, 9 mai 2008 nr. 14, endret paragraftall fra § 7.

Utdrag av forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Denne forskriften får anvendelse på avgifter som oppkreves etter lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter.

0 Endret ved forskrift 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005).

§ 1-2. Definisjoner

(1) Med avgiftspliktig vare menes en vare som er innført til eller produsert her i landet og som omfattes av Stortingets avgiftsvedtak.

(2) Med produksjon menes enhver behandling, herunder pakking, ompakking eller montering, som medfører at varen blir avgiftspliktig eller endrer avgiftsmessig status.

(3) Med registrert virksomhet menes virksomhet som er registrert etter bestemmelsene i § 5-1 til § 5-6.

(4) Med godkjent lokale menes lager, produksjonslokale e.l. som er godkjent av tollregionen etter bestemmelsene i § 5-7.

0 Endret ved forskrift 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004).

Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser om avgiftsplikt

§ 2-1. Når avgiftsplikten oppstår

(1) For registrerte virksomheter oppstår avgiftsplikten ved

a) uttak fra virksomhetens godkjente lokaler, herunder tyveri og manko. Driftsmessig svinn anses ikke som uttak,

b) innførsel, når varene ikke legges inn på godkjent lokale,

c) ved opphør av registrering.

(2) For uregistrerte importører oppstår avgiftsplikten ved innførselen.

(3) For konkursbo eller pantaver oppstår avgiftsplikten ved uttak av avgiftspliktige varer dersom det ikke tidligere er beregnet avgift for disse.

(4) For avgift på teknisk etanol, forbruksavgift på elektrisk kraft, avgift på sluttbehandling av avfall og avgift på utslipp av NO_x, oppstår avgiftsplikten etter bestemmelsene i henholdsvis § 3-3-3, § 3-12-2, § 3-13-2, § 3-13-6 og § 3-19-4.

(5) For bruker som er berettiget til helt eller delvis avgiftsfri bruk av ellers avgiftspliktige varer, oppstår avgiftsplikten også dersom vilkårene for fritak likevel ikke oppfylles.

0 Endret ved forskrifter 25 juni 2004 nr. 1040 (i kraft 1 juli 2004), 10 des 2004 nr. 1599 (i kraft 1 jan 2005), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 27 nov 2009 nr. 1432.

(§ 2-2 – § 2-7)

§ 2-8. Dokumentasjon for avgiftsfritak

Krav om avgiftsfritak skal kunne dokumenteres. Med mindre annet er bestemt i denne forskriften, skal kravets omfang og vilkårene for at fritak er oppfylt, fremgå av dokumentasjonen.

(Kap. 3-1 – kap. 3-12)

Kap. 3-13. Avgift på sluttbehandling av avfall

(§ 3-13-1 - § 3-13-7)

§ 3-13-8. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Grunnlaget for avgiften er faktisk utslipp til luft av de avgiftspliktige stoffene målt i gram mens anlegget er i ordinær drift. Utslipp av CO₂ fastsettes likevel på grunnlag av innlevert mengde avfall målt i tonn.

(2) Ved kontinuerlig måling av utslippet fastsettes konsentrasjonen av de avgiftspliktige stoffene med en døgnmiddelverdi for hvert av døgnene i avgiftsperioden. For å oppnå gyldig døgnmiddelverdi kan ikke mer enn to times-, fem halvtimes- eller femten timinuttersmiddelverdier per døgn forkastes på grunn av svikt ved eller vedlikehold av det kontinuerlige måleutstyret. Kan det for ett eller flere døgn ikke fastsettes en gyldig døgnmiddelverdi erstattes hver av disse med gjennomsnittet av de gyldige døgnmiddelverdiene i perioden. Kan det ikke fastsettes gyldig døgnmiddelverdi for minst 14 døgn i avgiftsperioden benyttes gjennomsnittsverdien fra forrige avgiftsperiode.

(3) Fastsettes konsentrasjonen ved hjelp av manuelle målinger eller analyser foretas disse hver sjette måned av uavhengig tredje part. Den målte konsentrasjonen benyttes ved beregning av avgift fra og med måneden etter at målingen eller analysen er foretatt. Dersom konsentrasjonen av andre avgiftspliktige stoffer enn dioksiner og tungmetallene Hg, Cd, Pb, Cr, Cu, Mn, As og Ni fastsettes ved hjelp av slike målinger eller analyser, skal den målte konsentrasjonen multipliseres med 1,10 ved beregning av avgift.

(4) Dersom konsentrasjonen av et avgiftspliktig stoff ikke kan fastsettes fordi den ligger under deteksjonsgrensen for den aktuelle måle- eller analysemetoden, settes konsentrasjonen lik denne deteksjonsgrensen. Tredje ledd siste punktum gjelder tilsvarende.

(5) Røykgassmengden som benyttes ved beregningen av faktisk utslipp av et avgiftspliktig stoff i avgiftsperioden kan fastsettes ved hjelp av kontinuerlig målinger. Anlegg som ikke foretar slike målinger skal benytte en røykgassmengde på 7,5 Nm³ (tørr gass og 11 volumprosent O₂) per kg innlevert avfall i perioden. Anlegg som foretar kontinuerlig måling men som i perioden har hatt avbrudd i målingen av røykgassmengden, skal benytte den mengde som er høyest av målt mengde og mengde fastsatt etter andre punktum.

(6) Anleggene må kunne dokumentere at konsentrasjonen som er benyttet ved utslippsberegningen, bygger på samme volumstørrelse som røykgassmengden etter femte ledd.

(7) Dersom avgiftsgrunnlaget ikke kan anses for å være beregnet på representativ måte kan tollvesenet fravike beregningen. Tollvesenet fastsetter i disse tilfellene avgiftsgrunnlaget til det som anses som mest sannsynlig. Tredje ledd siste punktum gjelder tilsvarende.

0 Tilføyd ved forskrift 25 juni 2004 nr. 1040 (i kraft 1 juli 2004).

(§ 3-13-9 – kap. 3-18)

Kap. 3-19. Avgift på utslipp av NO_x

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-1. Saklig virkeområde

Avgiftsplikten omfatter utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra:

- a. fremdriftsmaskineri med samlet installert effekt på mer enn 750 kW,
- b. motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c. fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-2. Stedlig virkeområde

(1) For fartøy gjelder avgiftsplikten følgende utslipp:

- a. utslipp fra fart innenfor norsk territorialfarvann,
- b. utslipp fra innenriks fart selv om deler av farten skjer utenfor norsk territorialfarvann,
- c. for norskregistrerte fartøy gjelder avgiftsplikten i tillegg utslipp i nære farvann.

(2) For luftfartøy gjelder avgiftsplikten utslipp mellom norske landingsplasser og mellom norsk landingsplass og installasjon på norsk kontinentalsokkel. For fly gjelder avgiftsplikten i disse tilfellene kun utslipp fra avgang og landing. For luftfartøy gjelder avgiftsplikten videre utslipp mellom norsk landingsplass og landingsplass på Svalbard, Jan Mayen og bilandene. For fly gjelder avgiftsplikten i disse tilfellene kun utslipp fra avgang og landing ved norsk landingsplass.

(3) For kjøretøy, herunder jernbanekjøretøy, gjelder avgiftsplikten utslipp i Norge.

(4) For annen energiproduksjon gjelder avgiftsplikten utslipp i Norge og på norsk kontinentalsokkel.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-3. Definisjoner

I dette kapittel forstås med:

- a. «fremdriftsmaskineri» - maskineri som benyttes eller er konstruert til fremdrift av fartøy, luftfartøy eller kjøretøy,
- b. «norsk territorialfarvann» - havområder rundt norsk fastland omfattet av lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone,
- c. «innenriks fart» - fart mellom to norske havner og mellom norsk havn og Svalbard, Jan Mayen, bilandene og installasjoner på norsk kontinentalsokkel,
- d. «installasjoner på norsk kontinentalsokkel» - anlegg eller innretning, herunder flytende, som har tilknytning til utnyttelsen av naturforekomster i havområdene utenfor norsk territorialfarvann,
- e. «nære farvann» - havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er mindre enn 250 nautiske mil,
- f. «fjerne farvann» - havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er 250 nautiske mil eller mer,

- g. «direkte fart» - fart mellom norsk og utenlandsk havn uten at det under farten drives fiske eller fangst eller annen virksomhet,
  - h. «havn» - ethvert sted der et fartøy kan legge til kai, verksted eller sokkelinstallasjon og ethvert sted innenfor territorialgrensen der et fartøy laster eller lossrer gods eller setter av eller tar om bord personer,
  - i. «landingsplass» - landingsplass som nevnt i luftfartsloven § 7-5 første ledd,
  - j. «luftfartøy» - fly og helikopter,
  - k. «turtall» - motorens maksimale turtall i henhold til sertifikat eller lignende.
- 0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-4. Når avgiftsplikten oppstår

Avgiftsplikten oppstår ved utslipp av NO_x.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-5. Avgiftsgrunnlag

Avgiften beregnes pr. kilogram NO_x.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-6. Avgiftsberegning

(1) Avgiften beregnes på grunnlag av faktisk utslipp av NO_x, regnet etter NO₂-ekvivalenter. Dersom faktisk utslipp fastsettes ved måling, gjelder § 3-13-8 annet ledd tilsvarende. Målingene skal foretas under ordinære og representative driftsforhold. Prøvetaking og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Det samme gjelder for kalibrering av måleutstyr. Dersom NS ikke finnes, kan annen internasjonal standard benyttes.

(2) Dersom faktisk utslipp etter første ledd ikke er kjent, beregnes avgiften på grunnlag av kildespesifikk utslippsfaktor og mengde forbrukt energivare. For fly beregnes avgiften etter formelen i § 3-19-8.

(3) Dersom faktisk utslipp etter første ledd ikke er kjent, eller kildespesifikk utslippsfaktor etter annet ledd ikke er fastsatt, beregnes utslippet etter tabellen i § 3-19-9.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-7. Fastsettelse av kildespesifikk utslippsfaktor

Kompetent myndighet kan fastsette kildespesifikk utslippsfaktor etter søknad fra den avgiftspliktige. Kompetent myndighet er for denne avgiften Statens forurensningstilsyn for landbasert virksomhet, Sjøfartsdirektoratet for fartøy, Luftfartstilsynet for luftfartøy og Oljedirektoratet for installasjoner på kontinentalsokkelen. Kompetent myndighet kan gi retningslinjer om fastsettelse av kildespesifikk utslippsfaktor.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-8. Formel for beregning av utslipp fra fly

(1) For fly beregnes avgiften etter følgende formel:

$$\text{Utslippsverdi} = a * \text{motorer} * \sum_{\text{LTO-modus}} \left(\frac{60 * \text{tid} * \text{drivstoffrate} * \text{NO}_x\text{-indeks}}{1000} \right)$$

<i>a (average)</i>	faktor avhengig av motorens HC (<i>hydro carbones</i>)-verdi. <i>a</i> = 1 dersom gjennomsnittlig HC-verdi er mindre eller lik ICAOs gjeldende standard på 19,6 g/ kN. <i>a</i> > 1 dersom gjennomsnittlig HC-verdi er større enn ICAOs gjeldende standard. <i>a</i> kan maksimalt være på 4,0
<i>motorer</i>	antall motorer
<i>LTO-modus</i>	4 faser: start, stigning, innflyging, taksing (bevegelse opp til 3000 fot over bakken)
<i>tid</i>	standardisert tidsperiode for hver enkelt LTO-modus for en gitt motortype (minutter)
<i>drivstoffrate</i>	drivstoffrate per modus (kg/ sek)
<i>NO_x-indeks</i>	utslippsindeks per modus (g/ kg drivstoff)

(2) Ved manglende utslipps- eller motordata legges motorer med høyeste HC-verdi og NO_x - indeks til grunn for avgiftsberegningen.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-9. Tabell for beregning av utslipp

(1) Motorer

a.	Turtall lavere enn 200 rpm:	100 kg NO _x pr. tonn energivare
b.	Turtall fra og med 200 rpm til 1000 rpm:	70 kg NO _x pr. tonn energivare
c.	Turtall fra og med 1000 rpm til 1500 rpm:	60 kg NO _x pr. tonn energivare
d.	Turtall fra og med 1500 rpm:	55 kg NO _x pr. tonn energivare

(2) Kjeler

- 9,6 kg NO_x pr. tonn tungolje
- 4,5 kg NO_x pr. tonn steinkull
- 3,6 kg NO_x pr. tonn lettolje
- 3,6 kg NO_x pr. tonn marine gassolje/ diesel
- 3,6 kg NO_x pr. tonn tungdestillat
- 1,8 kg NO_x pr. tonn biobrensel, jomfruelig brensel (tørrstoff)
- 2,4 kg NO_x pr. tonn biobrensel, returtrevirke (tørrstoff)
- 1,7 g NO_x pr. Sm³ naturgass, gasskjeler
- 2,8 g NO_x pr. Sm³ naturgass, konverterte kjeler
- 2,0 g NO_x pr. Sm³ LPG, gasskjeler
- 3,4 g NO_x pr. Sm³ LPG, konverterte kjeler.

(3) *Turbiner*

- a. Turbiner: 16 g NO_x pr. Sm³ gass
25 kg NO_x pr. tonn flytende energivare
- b. Lav-NO_x -turbiner: 1,8 g NO_x pr. Sm³ gass

(4) *Fakler*

- a. 4 g NO_x pr. Sm³ gass, fakler i raffineri
- b. 2 g NO_x pr. Sm³ gass, fakling av deponigass
- c. 12 g NO_x pr. Sm³ gass, øvrig fakling.

(5) *Helikoptre*

For helikoptre beregnes avgiften på grunnlag av en faktor på 6,67 kg NO_x pr. tonn forbrukt energivare.

(6) *Jernbanekjøretøy*

For jernbanekjøretøy beregnes avgiften på grunnlag av en faktor på 47 kg NO_x pr. tonn forbrukt energivare.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-10. Dokumentasjon for avgiftsberegning

- (1) Beregnes avgiften på grunnlag av faktisk utslipp, skal beregningen dokumenteres.
- (2) Beregnes avgiften etter en kildespesifikk utslippsfaktor, skal det dokumenteres at denne er fastsatt etter Norsk Standard (NS) eller tilsvarende internasjonal standard. I de tilfeller kildespesifikk utslippsfaktor ikke er fastsatt i samsvar med dette, skal det foreligge dokumentasjon fra kompetent myndighet som verifiserer benyttet faktor.
- (3) For motorer hvor turtallet legges til grunn, skal dette dokumenteres med sertifikat e.l.
- (4) Virksomheten skal dokumentere bruk av type og mengde energivare til avgiftspliktige utslipp.
- (5) For beregning av avgift ved utslipp fra lav-NO_x -turbiner, skal virksomheten fremlegge sertifikat fra produsent eller annen dokumentasjon verifisert av kompetent myndighet som viser at turbinen er en lav-NO_x -turbin.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-11. Avgiftsfritak - direkte utenriks fart og fiske og fangst i fjerne farvann

- (1) Utslipp fra fartøy i direkte fart mellom norsk og utenlandsk havn, og fra luftfartøy i direkte luftfart mellom norsk og utenlandsk landingsplass, er fritatt for avgift for hele farten.
- (2) Utslipp fra fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann er fritatt for avgift for den delen av farten som skjer i fjerne farvann.
- (3) Grunnlaget for fritak etter denne bestemmelsen skal dokumenteres ved fremleggelse av kopi av loggbok e.l. som viser fartøyets navn, nasjonalitet, bestemmelsessted og mengde forbrukt energivare til henholdsvis avgiftspliktig og avgiftsfritt utslipp.
- (4) Utslipp som omfattes av denne bestemmelsen føres uten avgift i avgiftsoppgaven.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-12. Avgiftsfritak - miljøavtale

(1) Utslipp fra kilder som er omfattet av «Miljøavtale om reduksjon av NO_x -utslipp» 14. mai 2008 er fritatt for avgift.

(2) Avgiftsfritaket gjelder fra og med tidspunktet for tilslutning til avtalen.

Tilslutningstidspunktet er den datoen tilslutningsbevis er utstedt fra Næringslivets NO_x -fond. For avgiftspliktige virksomheter som ble tilsluttet avtalen senest 1. juli 2008, gjelder fritaket fra 1. januar 2008. Tollregionen refunderer etter søknad fritaksberettiget avgift som er innbetalt i tiden 1. januar til og med 30. juni 2008.

(3) Fritaket gis på vilkår av at Statens forurensningstilsyn godkjenner gjennomføringen av avtaleforpliktelsen for det enkelte år. I de tilfeller Statens forurensningstilsyn ikke godkjenner gjennomføring av avtalen skal avgift som det er gitt fritak for innrapporteres og betales innen 18. juli påfølgende år. Dersom kun deler av forpliktelsen godkjennes, skal det betales en redusert avgift. Avgiftsreduksjonen tilsvarende den prosentvise andelen av den årlige reduksjonsforpliktelsen som anses oppfylt.

(4) Grunnlaget for fritak etter denne bestemmelsen skal dokumenteres ved tilslutningsbevis fra næringslivets NO_x -fond. Kopi av tilslutningsbeviset skal oversendes tollregionen.

(5) Ved tilbakekall av tilslutningsbevis skal den registrerte virksomheten umiddelbart gi tollregionen melding om dette.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007). Endret ved forskrift 1 aug 2008 nr. 935.

§ 3-19-13. Avgiftsbetaling - utenlandsk eier av avgiftspliktige fartøy og luftfartøy

(1) Utenlandsk eier som ikke har forretningssted eller hjemsted i Norge, skal betale avgift ved representant registrert etter § 5-2 bokstav d for avgiftspliktig fart.

(2) Fører av fartøyet eller luftfartøyet skal ved ankomst til Norge gjøre Tollvesenet oppmerksom på hvilken representant som skal betale avgiften.

(3) Eier av fartøyet eller luftfartøyet og representanten er solidarisk ansvarlige for avgiften.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-14. Avgiftsrefusjon for virksomheter som installerer renseutstyr - overgangsordning

(1) Avgiftspliktige virksomheter som innen 1. juli 2007 inngår avtale med verksted eller lignende om tidspunkt for installasjon av renseutstyr, kan søke refusjon av avgift. Refusjonen skal tilsvare forskjellen mellom utslipp før og etter installasjon av renseutstyr, for perioden fra 1. januar 2007 og frem til renseutstyret er installert. Søknad om refusjon sendes tollregionen når renseutstyret er installert.

(2) Grunnlaget for refusjon etter denne bestemmelsen skal dokumenteres ved fremleggelse av kopi av datert avtale med verksted eller lignende, bekreftelse fra vedkommende verksted eller lignende på at renseutstyr er installert, og dokumentasjon fra kompetent myndighet eller akkreditert institusjon som viser utslippet etter installasjon.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-15. Avgiftsrefusjon for virksomheter som installerer måleutstyr - overgangsordning

(1) Avgiftspliktige virksomheter som ved installasjon av måleutstyr innen 31. desember 2007 dokumenterer at tidligere innbetalt avgift har vært basert på et for høyt utslipp, kan søke refusjon av avgift. Refusjonen skal tilsvare forskjellen mellom utslipp før og etter installasjon av måleutstyr, for perioden fra 1. januar 2007 og frem til måleutstyr er installert. Søknaden om refusjon sendes tollregionen når måleutstyret er installert.

(2) Grunnlaget for refusjon etter denne bestemmelsen skal dokumenteres ved bekreftelse på installert måleutstyr fra kompetent myndighet eller akkreditert institusjon.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 3-19-16. Avgiftsrefusjon for virksomheter som får fastsatt kildespesifikk utslippsfaktor - overgangsordning

(1) Avgiftspliktige virksomheter som innen 1. juli 2007 har søkt om å få fastsatt kildespesifikk utslippsfaktor kan søke refusjon av avgift. Refusjonen skal tilsvare forskjellen mellom beregnet utslipp før og etter fastsettelse av kildespesifikk faktor, for perioden fra 1. januar 2007 og frem til faktor er fastsatt. Søknad om refusjon sendes tollregionen når faktor er fastsatt.

(2) Grunnlaget for refusjon etter denne bestemmelsen skal dokumenteres ved fremleggelse av kopi av datert søknad om fastsettelse av kildespesifikk faktor, og dokumentasjon fra kompetent myndighet eller akkreditert institusjon som verifiserer benyttet faktor.

0 Tilføyd ved forskrift 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

Kapittel 4. Avgiftsfritak og reduserte satser for enkelte bruksområder

Kap. 4-1. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren

§ 4-1-1. Saklig virkeområde

(1) Det gis refusjon for innbetalt forbruksavgift på elektrisk kraft, CO₂ -avgift på mineralolje, grunnavgift på fyringsolje mv., svovelavgift og avgift på smøreolje mv. på avgiftsbelagte produkter som leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren i formidlingsøyemed. Det gis fritak for innbetalt avgift på NO_x -utslipp fra verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren i formidlingsøyemed.

(2) Som verneverdige fartøy anses:

- a) fartøy hvor det er inngått bevarings- og vedlikeholdsavtale mellom Riksantikvaren og eier om gitt tilsagn om tilskudd på 50.000 kroner eller mer. Avtalen skal være tinglyst i Skipsregisteret som en heftelse på fartøyet,
- b) fartøy definert som verneverdig etter Sjøfartsdirektoratets forskrift 15. september 1992 nr. 695 § 2 nr. 53.
- c) fiskefartøy hvor det er inngått verneavtale mellom Riksantikvaren og eier om bevaring av eldre, bevaringsverdige fiskefartøy. Verneavtalen skal være tinglyst i Registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster.

(3) Som museumsjernbane anses jernbane og jernbanemateriell som kulturminnemyndighetene anser verneverdig etter antikvariske prinsipper.

(4) Som teknisk og industrielt kulturminne og teknisk anlegg på museumssektoren anses teknisk innretning, bygning og anlegg på museumssektoren som kulturminnemyndighetene anser verneverdig etter antikvariske prinsipper (teknisk kulturminne).

0 Endret ved forskrifter 13 des 2002 nr. 1639 (i kraft 1 jan 2003), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007).

§ 4-1-2. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes kvartalsvis til tollregionen.

0 Endret ved forskrift 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004).

(Kap. 4-2 – 4-11)

Kapittel 5. Avgiftsforvaltning mv.

I. Registrering

§ 5-1. Registreringsplikt

Følgende skal registreres for den enkelte avgift:

- a) produsenter av avgiftspliktige varer, med unntak av mikrokraftverk og energigjenvinningsanlegg som leverer elektrisk kraft direkte til sluttbruker,
- b) virksomheter som produserer eller innfører teknisk etanol med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent,
- c) virksomheter som driver deponi eller forbrenningsanlegg for sluttbehandling av avfall,
- d) virksomheter som gjenvinner TRI og PER når gjenvinning skjer med sikte på videresalg,
- e) virksomheter som transporterer elektrisk kraft til forbruker,
- f) importører av alkoholholdig drikk med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent, når det ikke foreligger særskilt tillatelse eller bevilling,
- g) virksomheter som eier eller driver NO_x-avgiftspliktige enheter, med unntak av virksomheter som kun har avgiftsfrie utslipp eller utenlandske virksomheter som benytter representant registrert etter § 5-2 bokstav d.

0 Endret ved forskrifter 19 des 2002 nr. 1836 (i kraft 1 jan 2003), 19 des 2003 nr. 1758 (i kraft 1 jan 2004), 25 juni 2004 nr. 1040 (i kraft 1 juli 2004), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007), 15 des 2009 nr. 1524 (i kraft 1 jan 2010).

§ 5-2. Registreringsadgang

Følgende virksomheter kan etter søknad til tollregionen registreres:

- a) importører av avgiftspliktige varer som er merverdiavgiftspliktige etter lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 28,
- b) importører av avgiftspliktige varer når varene skal brukes som råvarer eller de er til avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak,
- c) importører av båtmotorer og virksomheter som driver ervervsmessig produksjon av fartøyer for salg.
- d) representant for utenlandsk virksomhet som eier eller driver NO_x-avgiftspliktige fartøy eller luftfartøy.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007), 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

(§ 5-3)

§ 5-4. Registreringssted

Registrering skal skje i den tollregionen virksomheten har sitt forretningssted. Virksomheter som har forretningssted i flere tollregioner, skal registrere virksomheten i den tollregion hvor de har sitt hovedkontor.

0 Endret ved forskrift 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004).

§ 5-5. Registreringsmelding mv.

(1) Melding eller søknad om registrering skal sendes senest en måned før produksjonen eller innførselen starter.

(2) Meldingen eller søknaden skal inneholde opplysninger om

- a) produksjons- og lagerlokalene (tegninger), herunder lokalenes beliggenhet,
- b) hva slags varer som skal produseres eller lagres,
- c) når produksjon eller lagring skal begynne,
- d) varebeholdning,
- e) budsjettert og nåværende omsetning,
- f) størrelse på import og mottak av avgiftspliktige varer,
- g) regnskapsrutiner og lagerhold,
- h) hvem som skal foreta den løpende innbetaling av avgiften,
- i) eventuelt tollkreditnummer,
- j) organisasjonsnummer,
- k) gate- og postadresse,
- l) eventuell bevilling, konsesjon eller uttalelser om vandel.

(3) Endringer om forhold som nevnt i annet ledd skal straks meldes til tollregionen. Videre skal det gis melding når virksomheten opphører eller stanser i over tre måneder, samt ved en eventuell gjenopptakelse av virksomheten.

(4) For forbruksavgift på elektrisk kraft, sluttbehandlingsavgift på avfall og NO_x-avgift gjelder bestemmelsene i annet ledd tilsvarende med de tilpasninger som er nødvendig av hensyn til avgiftens karakter.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 19 des 2003 nr. 1758 (i kraft 1 jan 2004), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 15 des 2006 nr. 1442 (i kraft 1 jan 2007).

§ 5-6. Nektelse eller tilbakekallelse av registrering

(1) Tollregionen kan nekte eller tilbakekalle registreringen dersom

- a) virksomheten, styret eller ledelsen ikke anses kredittverdige,
- b) virksomheten har uoppgjorte restanser med hensyn til skatter, avgifter eller toll eller har overtrådt regelverket om særavgifter, toll eller merverdiavgift eller
- c) virksomhetens karakter endres.

(2) Tollregionen skal tilbakekalle registreringen om vilkårene i § 5-3 ikke lenger er oppfylt, eller den registrerte ikke lenger oppfyller sine forpliktelser etter denne forskrift eller skattebetalingsforskriften.

(3) Ved tilbakekalling av registrering for håndtering av teknisk etanol, eller dersom innehaveren dør, skal eieren eller boet sørge for at lageret med slike varer selges eller overlates til virksomhet som er registrert. Ellers skal varene inndras eller destrueres.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 18 feb 2004 nr. 411, 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 21 des 2007 nr. 1775 (i kraft 1 jan 2008).

(§ 5-7)

III. Regnskap

§ 5-8. Regnskap

(1) For registrerte virksomheter som etter lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) skal føre regnskap, skal regnskapet vise bruk av råstoff og produksjonens omfang. Regnskapet skal videre innrettes slik at omfanget av de avgiftspliktige varene lett kan kontrolleres og påvises. For registrerte virksomheter som deklarerer terminvise særavgifter, skal det føres lagerregnskap over særavgiftspliktige varer som lagres. Lagerregnskapet skal inneholde beholdning, tilgang og levering av særavgiftsbelagte varer, herunder eventuelle avgiftsfrie overføringer til andre registrerte virksomheter eller til eget godkjent lokale, samt uttak til eget utsalg eller eget bruk. Regnskapet skal vise eventuell differanse mellom oppmålt eller opptalt beholdning og beholdning i følge lagerregnskapet.

(2) Før utløpet av oppgavefristen for vedkommende avgiftstermin skal registrerte virksomheter som skal føre lagerregnskap etter første ledd avstemme de tall som fremgår av avgiftsoppgaven mot lagerregnskapet. Denne avstemmingen inngår sammen med lagerregnskapet som en del av det oppbevaringspliktige regnskapsmaterialet.

(3) Registrerte virksomheter som ikke er regnskapspliktige etter regnskapsloven, kan av tollregionen pålegges å oppbevare dokumenter av betydning for avgiftspliktens omfang, for eksempel innkjøps- og salgsfakturaer, kontrakter og betalingsbilag. Virksomheten kan videre pålegges å føre lagerregnskap og å foreta avstemminger som nevnt over. Oppbevaringsplikten for dokumenter, eventuelt lagerregnskap og avstemminger gjelder i ti år.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 18 feb 2004 nr. 411.

IV. Kontrollbestemmelser mv.

§ 5-9. Alminnelige regler om kontroll

(1) Tollvesenet kan når som helst kontrollere om korrekt avgift er beregnet og betalt og om vilkårene i § 5-3 er oppfylt. I denne forbindelse kan tollvesenet kontrollere lokaler hvor avgiftspliktige varer produseres eller lagres, tilstøtende rom og transportmidler som frakter avgiftspliktige varer. Videre kan tollvesenet kontrollere hele regnskapet med tilhørende dokumentasjon, herunder elektroniske dokumenter og programvare. Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan tollvesenet foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollvesenet.

(2) Tollvesenet kan foreta undersøkelser av avgiftspliktige varer. Vareprøver kan kreves avgitt uten vederlag.

(3) Undersøkelsene som nevnt over kan foretas hos produsent, importør, eksportør, forhandler, formidler, lagerholder og transportør av avgiftspliktige varer, samt bruker som påberoper seg avgiftslettelse eller -fritak. Undersøkelsen kan videre foretas hos produsent og forhandler av varer som kan brukes i eller til produksjon av en avgiftspliktig vare.

(4) Virksomhetens eier, styre, daglige leder, samt øvrige ansatte plikter å yte nødvendig bistand og veiledning i forbindelse med undersøkelsen. Regnskapsmateriell og andre dokumenter som skal kontrolleres, skal uten opphold fremlegges, utleveres eller sendes tollvesenet. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.

0 Endret ved forskrifter 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 2 feb 2009 nr. 104.

(§ 5-10 - § 5-14)

Kapittel 6. Avgiftsoppgave og -betaling mv.

§ 6-1. Avgiftsoppgave

(1) Registrerte virksomheter skal for hver måned sende avgiftsoppgave til tollregionen innen den 18. i påfølgende måned (oppgavefristen). Det skal sendes oppgave selv om det ikke skal oppkreves avgift for perioden (0-oppgave).

(2) Registrerte virksomheter for avgift på elektrisk kraft skal sende oppgave til tollregionen innen 1 måned og 18 dager etter utløpet av det kvartal faktura er sendt eller levering/ uttak uten faktura er foretatt.

(3) Registrert virksomhet for avgift på utslipp av NO_x skal sende oppgavene til tollregionen innen den 18. i måneden etter utløpet av det kvartal utslippet fant sted.

(4) Tollregionen kan fastsette en kortere oppgavefrist dersom det foreligger opplysninger om virksomhetens forhold som gjør det sannsynlig at avgiftsbetalingen ikke vil skje rettidig.

(5) Virksomheter som er registrert etter § 5-1 bokstav b, og som utelukkende innfører eller produserer teknisk etanol med godkjent denaturering, er ikke oppgavepliktige.

(6) Importører som er registrert etter § 5-2 bokstav b er ikke oppgavepliktige.

(7) Avgiftsoppgaven gis på skjema fastsatt av direktoratet og skal være undertegnet av den avgiftspliktige eller en som kan forplikte vedkommende.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 19 des 2003 nr. 1758 (i kraft 1 jan 2004), 22 juni 2005 nr. 682 (i kraft 1 juli 2005), 20 des 2006 nr. 1587 (i kraft 1 jan 2007).

§ 6-2 – § 6-5. (Opphevet 1 jan 2008, jf. forskrift 21 des 2007 nr. 1775.)

§ 6-6. Etterberegning av avgift mv.

(1) Tollregionen kan foreta etterberegning ved manglende eller mangelfull beregning av avgift.

(2) Tollregionen kan videre foreta etterberegning dersom avgift og renter er refundert på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder når varer som er levert uten avgift eller med redusert sats er blitt benyttet til avgiftspliktige formål.

(3) For tilfeller som nevnt i annet ledd kan tollregionen bestemme at fritaket for fremtiden skal gjennomføres på annen måte enn fastsatt i denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004).

§ 6-7 – § 6-9. (Opphevet 1 jan 2008, jf. forskrift 21 des 2007 nr. 1775.)

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

§ 7-1. Utfyllende forskrifter mv.

(1) Spørsmål om avgiftspliktens omfang forelegges tollregionen.

(2) Tollregionen kan påby montering av måleutstyr o.l. av hensyn til avgiftsberegning og kontroll. Direktoratet kan fastsette forskrifter om krav til måleutstyr og målemetoder.

(3) Direktoratet kan fastsette forskrifter om å benytte faste omregningsfaktorer når salg av avgiftspliktige varer skjer etter hulmål i stedet for etter vekt.

(4) Direktoratet kan fastsette forskrifter om at Norges Birøkerlag AS kan beholde en fastsatt sum til administrasjonskostnader pr. innvilget søknad om tilskudd til biavl, jf. § 3-16-4.

(5) Direktoratet kan fastsette forskrifter til presisering, utfylling og gjennomføring av denne forskriften, herunder beregning, tilbakebetaling og kontroll mv. Direktoratet kan videre fastsette forskrifter om vilkår for avgiftsfritak, herunder krav til dokumentasjon og minstegrenser for fritak.

0 Endret ved forskrifter 12 des 2003 nr. 1533 (i kraft 1 jan 2004), 21 des 2007 nr. 1775 (i kraft 1 jan 2008).

§ 7-2. (Opphevet 1 jan 2009, jf. forskrift 17 des 2008 nr. 1413)

§ 7-3. Overgangsregler

Virksomheter med godkjente lokaler må innen to år fra denne forskriftens ikrafttredelse fornye sin godkjenning av disse i samsvar med § 5-7.

§ 7-4. Ikrafttredelse m.m.

(1) Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.

-

Utdrag av lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

For hele loven, se <http://www.lovdata.no/all/hl-20050617-067.html>

[...]

§ 10-40. *Innenlands særavgifter*

(1) Innenlands særavgifter¹ forfaller til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår. Dette gjelder likevel ikke:

- a) årsavgift for kjøretøyer som 1. januar er registrert i motorvognregistret, som forfaller til betaling 20. mars
- b) vektårsavgiften for kjøretøyer som 1. januar eller 1. juni er registrert i motorvognregisteret, som forfaller til betaling i to like store terminer henholdsvis 20. februar og 20. august.
- c) engangsavgiften for registrerte virksomheter, som forfaller til betaling den 18. i måneden etter at avgiftsplikten oppstod.
- d) avgift ved urettmessig bruk av merket olje etter særavgiftsloven § 4, som forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt.

(2) For virksomheter som er registrert som særavgiftspliktige hos tollregionene, forfaller særavgiften for en periode til betaling samme dag som det skal leveres oppgave over avgiftsplikten.

(3) Departementet kan i forskrift² gi nærmere regler om forfallstidspunktene for krav som omhandlet i første ledd.

0 Endret ved lover 15 juni 2007 nr. 26, 12 des 2008 nr. 100.

1 Jfr. lov 19 mai 1933 nr. 1.

2 Jfr. lov 10 feb 1967 § 2 og kap. VII.

§ 10-41. *Toll, merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel*

(1) Toll og avgifter som oppstår ved innførsel, og som ikke belastes tollkreditten eller dagsoppgjørsordningen, jf. § 14-20, forfaller til betaling samtidig med at tollplikten oppstår.

(2) Krav som belastes tollkreditten en kalendermåned, forfaller til betaling den 18. i neste måned.

(3) Skatte- og avgiftskrav belastet dagsoppgjørsordningen forfaller til betaling første virkedag etter fortolling. Tollregionen kan fastsette en nærmere frist for når på forfallsdagen betaling må ha skjedd.

0 Endret ved lov 15 des 2006 nr. 85.

[...]

§ 10-53. Skatte- og avgiftskrav ved vedtak om endring mv. og egenretting¹

(1) Treffer skatte- eller avgiftsmyndighetene vedtak om endring mv. som medfører økning av skatte- eller avgiftsplikten for krav som ordinært forfaller etter §§ 10-10 til 10-12, § 10-21, § 10-22 annet ledd eller §§ 10-30 til 10-41, skal økningen og renter etter § 11-2 betales senest tre uker etter at melding om vedtaket er sendt. Dette gjelder likevel bare dersom fristen for betaling kommer senere enn det ordinære forfallstidspunkt for kravet. Skyldes økningen at den skatte- eller avgiftspliktige selv endrer en tidligere levert oppgave, regnes fristen fra melding om endringen er kommet fram til skatte- eller avgiftsmyndighetene.

(2) Ved økning av restskatt² som følge av endring etter reglene i ligningsloven³ kapittel 9, regnes fristen fra melding om ny avregning⁴ er sendt skyldneren. Restskatt for personlige skattytere skal⁵ betales tidligst sammen med annen termin.

1 Jfr. § 1-3.

2 Jfr. § 7-1 (2).

3 Lov 13 juni 1980 nr. 24 (lignl.).

4 Jfr. § 7-2.

5 Jfr. § 4-1 (1), b.

[...]

§ 10-60. Tilgodebeløp¹

(1) Når det er betalt for mye skatt eller avgift og når det ellers oppstår tilgodebeløp, skal beløpet og renter etter § 11-4 utbetales til den skatte- eller avgiftspliktige så snart som mulig, og senest tre uker etter at vedtaket som medførte tilbakebetaling ble truffet, når ikke annet er bestemt i lov² eller forskrift. Utbetalingen skal også omfatte renter³ som er betalt av refusjonsbeløpet. Renter som er påløpt, men ikke betalt, bortfaller.

(2) For tilgodebeløp som oppstår ved egenretting av tidligere levert oppgave regnes fristen fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.

(3) For tilgodebeløp som oppstår etter ordinær avregning, jf. § 7-1, regnes fristen fra skatteoppgjøret er ferdig eller utlegging av skattelistene er kunngjort. I andre tilfeller regnes fristen fra det tidspunktet avregningen ble foretatt.

(4) For krav på tilbakebetaling av merverdiavgift til registrerte næringsdrivende etter merverdiavgiftsloven⁴ § 11-5 regnes fristen fra omsetningsoppgaven er mottatt av avgiftsmyndigheten.⁵

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85, 14 des 2007 nr. 110, 19 juni 2009 nr. 58 (i kraft 1 jan 2010 iflg. res. 6 nov 2009 nr. 1347).

1 Jfr. bl.a. § 7-1 (3) annet punktum.

2 Jfr. annet ledd.

3 Jfr. § 11-1.

4 Lov 19 juni 2009 nr. 58.

5 Jfr. lov 19 juni 2009 nr. 58 § 15-8.

[...]

§ 11-1. Renter ved forsinket betaling¹

(1) Det skal beregnes rente av skatte- og avgiftskrav som ikke betales innen forfallstidspunktet etter kapittel 10. Renten beregnes på grunnlag av kravet tillagt eventuell

rente etter §§ 11-2 eller 11-5. Renten løper fra forfallstidspunktet fram til betaling skjer. For krav etter § 10-52 løper renten fra forfallstidspunktet for det skatte- eller avgiftskravet som ansvarskravet skal dekke, fram til betaling skjer.

(2) Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

(3) Reglene om fremskyndet forfall i § 10-20 fjerde ledd og § 10-21 annet ledd er uten betydning for renteberegningen etter første ledd.

0 Endret ved lov 9 des 2005 nr. 115.

1 Jfr. § 11-6 (1).

§ 11-2. Renter ved vedtak om endring, egenretting, arveavgift betalt etter forfall mv. ¹

(1) Det skal beregnes rente av økning i skatt og avgift som fastsettes ved vedtak om endring mv. ² eller som skyldes at den skatte- og avgiftspliktige selv endrer en tidligere levert oppgave. Det skal ikke beregnes rente ved summarisk endring etter ligningsloven ³ § 9-9.

(2) Renten er beregnet fra forfallstidspunktet for kravene etter §§ 10-1 til 10-41, fram til det treffes vedtak om endring mv. eller ny endret oppgave kom fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, med de unntak som følger av tredje til syvende ledd.

(3) Av økning i skatt etter ny avregning, jf. § 7-2, beregnes renten fra 1. januar i året etter ligningsåret.

(4) Av petroleumsskatt etter ny avregning, jf. § 7-2, beregnes renten fra 1. januar i året etter inntektsåret.

(5) Av for mye utbetalt refusjon etter merverdiavgiftsloven ⁴ § 10-1 og for mye utbetalt avgift etter merverdiavgiftsloven § 11-5, beregnes renten fra beløpet ble utbetalt og fram til det treffes vedtak om endring mv.

(6) Dersom arveavgift i medhold av § 10-31 fjerde ledd blir betalt senere enn den forfallstid som følger av § 10-31 første og annet ledd, skal det betales rente av avgiftsbeløpet for tiden fra ordinært forfall og fram til endelig avgiftsfastsettelse skjer.

(7) Er det foretatt innbetalinger til dekning av skatte- og avgiftskravet før det er truffet vedtak om endring mv. eller før melding om egenretting av tidligere levert oppgave er kommet fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, beregnes renten fram til betalingstidspunktet.

0 Endret ved lover 15 des 2006 nr. 85, 14 des 2007 nr. 110, 19 juni 2009 nr. 58 (i kraft 1 jan 2010 iflg. res. 6 nov 2009 nr. 1347).

1 Jfr. § 11-6 (2).

2 Jfr. bl.a. lov 19 juni 2009 nr. 58 kap. XIII og lov 13 juni 1980 nr. 24 (lignl.) kap. 9.

3 Lov 13 juni 1980 nr. 24 (lignl.).

4 Lov 19 juni 2009 nr. 58.

§ 11-3. Rentegodtgjørelse ved forsinket utbetaling ¹

(1) Ved utbetaling av skatt ² eller avgift senere enn forfallstidspunktet i § 10-60, skal det ytes rentegodtgjørelse for tiden fra forfallstidspunktet fram til utbetaling skjer.

(2) Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover 9 des 2005 nr. 115, 14 des 2007 nr. 110.

1 Jfr. § 11-6 (1).

2 Jfr. § 7-1 (3).

§ 11-4. Rentegodtgjørelse ved utbetaling etter vedtak om endring mv. og egenretting¹

(1) Ved utbetaling av for mye betalt skatt eller avgift som følge av vedtak om endring mv. eller ved egenretting av tidligere levert oppgave, skal det ytes rentegodtgjørelse fra betaling fant sted fram til forfallstidspunktet i § 10-60.

(2) Ved tilbakebetaling etter ny avregning² beregnes renten fra det ferdige skatteoppgjøret eller utlegg av skattelisten er kunngjort.

(3) Ved utbetaling av merverdiavgift som tidligere ikke er innbetalt, ytes renter fra tre uker etter fristen for innlevering av oppgave for vedkommende termin, jf. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift §§ 31, 31a, 33 og 40.

(4) Ved utbetaling i andre tilfeller enn omhandlet i første ledd kan det ytes rentegodtgjørelse når særlige forhold tilsier det. Departementet kan i forskrift³ bestemme at rentegodtgjørelse skal ytes i andre tilfeller selv om det ikke foreligger særlige forhold.

(5) Ved utbetaling av for mye betalt petroleumsskatt etter ny avregning, jf. § 7-2, skal det beregnes renter fra 1. januar i året etter inntektsåret frem til forfallstidspunktet i § 10-60.

0 Endret ved lover 14 des 2007 nr. 110, 19 juni 2009 nr. 55.

1 Jfr. § 11-6 (2) annet punktum.

2 Jfr. § 7-2.

3 Jfr. lov 10 feb 1967 § 2 og kap. VII.

[...]

§ 11-6. Rentesatser

(1) Rentesatsen for rente etter §§ 11-1 og 11-3 skal tilsvare satsen fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd første punktum. Er det innvilget betalingsordning for arveavgift fordi arven eller gaven vesentlig omfatter næringsvirksomhet,¹ skal renten være halvparten av satsen etter første punktum.

(2) Rentesatsen for rente etter § 11-2 skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året tillagt ett prosentpoeng. Rentesatsen for rente etter § 11-4 skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året.

(3) Endring i rentens størrelse får virkning fra tidspunktet endringen trer i kraft, også for skatte- og avgiftskrav hvor det løper rente før ikrafttredelsen.

1 Jfr. lov 19 juni 1964 nr. 14 § 20.

[...]

§ 12-1. Foreldelse

(1) Foreldelsesloven¹ gjelder med de unntak som følger av annet til femte ledd.

(2) For skatte- og avgiftskrav² løper foreldelsesfristen fra utgangen av det kalenderåret da kravene, eller i tilfelle siste termin av kravene, forfaller til betaling.³

(3) For forskuddsskatt⁴ løper foreldelsesfristen først fra utgangen av det kalenderåret da ligningen ble foretatt. For krav på arveavgift løper foreldelsesfristen fra det tidspunktet kravet forfaller til betaling etter §§ 10-31 og 10-32. For krav på avgift av gaver og utdelinger fra

uskiftebo begynner fristen likevel ikke i noe tilfelle å løpe før det beviselig er gitt melding til avgiftsmyndigheten om gaven eller utdelingen i samsvar med arveavgiftsloven § 25 annet ledd.

(4) For arveavgift er foreldelsesfristens lengde ti år.

(5) Er foreldelsen avbrutt etter lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer § 17, foreldes ikke senere forfalte forsinkelsesrenter av skatte- eller avgiftskravet før hovedstolen foreldes.

0 Endret ved lov 9 des 2005 nr. 115.

1 Lov 18 mai 1979 nr. 18.

2 Jfr. § 1-1 (2).

3 Jfr. kap. 10.

4 Jfr. kap. 4.

[...]

§ 14-1. Tvangsgrunnlag for utlegg

Skatte- og avgiftskrav¹ er tvangsgrunnlag for utlegg.²

1 Jfr. § 1-1 (2).

2 Jfr. lov 26 juni 1992 nr. 86 (tvangsl.) kap. 7.

[...]

§ 14-21. Sikkerhetsstillelse for særavgiftene

(1) Tollregionen skal ved registrering av avgiftspliktige kreve at det stilles sikkerhet for skyldig engangsavgift på motorvogn. De nærmere kravene til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av tollregionen ved registreringen, og kan senere endres.

(2) Tollregionen kan kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige etter særavgiftsloven, stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registrering av virksomheten eller senere. De nærmere kravene til sikkerhet, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av tollregionen i det enkelte tilfellet.

(3) Departementet kan i forskrift¹ sette nærmere vilkår for sikkerhetsstillelsen og angi hvilke momenter som skal vektlegges ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves.

1 Jfr. lov 10 feb 1967 § 2 og kap. VII.

[...]

§ 16-42. Ansvar ved avgiftsfri levering av varer og tjenester

Departementet kan i forskrift¹ bestemme at mottakeren av avgiftsfrie varer og tjenester som ellers er avgiftspliktige etter lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter, er ansvarlig for avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfrihet. I slike tilfeller er også leverandøren ansvarlig for avgiften dersom han visste eller burde ha visst at vilkårene for avgiftsfritak ikke var oppfylt.

1 Jfr. lov 10 feb 1967 § 2 og kap. VII.

[...]

Utdrag av forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

For hele forskriften, se <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20071221-1766.html>

[...]

§ 10-4-1. Beløpsgrense for betaling og tilbakebetaling av skatte- og avgiftskrav

(1) Skatte- og avgiftskrav samt tilgodebeløp, inkludert eventuelle gebyrer og renter etter skattebetalingsloven § 11-5, som alene utgjør under 100 kroner betales eller tilbakebetales ikke. Dette gjelder likevel ikke for:

- a) sjømenn som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd, hvor beløpsgrensen er 2 000 kroner,
- b) betaling av krav på toll, merverdiavgift og særavgifter som kreves opp ved innførsel, jf. skattebetalingsloven § 10-41, hvor beløpsgrensen er 50 kroner, unntatt for alkoholholdig drikk og tobakk, hvor det ikke gjelder noen beløpsgrense,
- c) betaling av vektårsavgift med døgnsetts etter bestemmelsene om korttidsbruk av tilhenger jf. forskrift 29. juni 2000 nr. 688 om vektårsavgift § 7,
- d) engangsavgift på motorvogner, hvor beløpsgrensen er 200 kroner, og
- e) tilleggsavgift for forsinket betaling av årsavgift med redusert sats, hvor beløpsgrensen er 50 kroner.

(2) For skatte- og avgiftskrav som betales i terminer eller i henhold til nærmere fastsatt avgiftspesifikasjon eller deklarasjon, gjelder beløpsgrensen for den enkelte termin, spesifikasjon eller deklarasjon.

§ 10-4-2. Beløpsgrense for renter og rentegodtgjørelse

Forsinkelsesrenter, jf. skattebetalingsloven § 11-1 og § 11-3, mindre enn 50 kroner betales eller tilbakebetales ikke.

§ 10-4-3. Avrunding

Ved beregning av skatte- og avgiftskrav avrundes beløpet ned til nærmeste hele krone.

[...]

§ 11-1-6. Forsinkelsesrenteberegning ved nedsettelse av skatt eller avgift

(1) Nedsettes et skatte- eller avgiftskrav skal det foretas ny forsinkelsesrenteberegning på grunnlag av den endrede skatt eller avgift.

(2) Dersom et skattekrav forfalt til betaling i flere terminer, blir etter ny renteberegning så vidt mulig like meget av hver termin å anse som frafalt. Er skattekravet tidligere forhøyet, anses forhøyelsen frafalt først, og en senere forhøyelse før en tidligere forhøyelse.

[...]

§ 11-2-1. Beregningsgrunnlag

Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-2 skal følgende ikke inngå i beregningsgrunnlaget: tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll og forsinkelsesavgift, samt for mye utbetalt rentegodtgjørelse etter skattebetalingsloven § 11-3 og § 11-4.

0 Endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1487.

§ 11-2-2. Renteberegning ved endringer i flere terminer eller år

Ved beregning av renter etter vedtak om endring og egenretting, skal renter beregnes for hver enkelt termin eller år. Ved beregningen skal det ikke tas hensyn til endringer i andre terminer eller år.

§ 11-2-3. Renteberegning ved flere endringer i samme termin eller år

(1) Dersom et skatte- eller avgiftskrav økes i forhold til foregående oppgave, egenretting eller vedtak, skal renteberegningen skje på grunnlag av økningen. Er det foretatt flere egenrettinger før skatte- og avgiftsmyndigheten har godkjent oppgavene, skal renter bare beregnes av det beløpet som samlet blir å betale.

(2) For skatte- og avgiftskrav som tidligere har vært innbetalt en periode, og som det er ytt renter for etter skattebetalingsloven § 11-4, skal det ved den nye beregningen benyttes samme sats som etter § 11-4 for den perioden.

[...]

§ 11-3-1. Beregningsgrunnlag

(1) Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-3 skal også tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll og forsinkelsesavgift, samt renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2, § 11-4 og § 11-5 inngå i beregningsgrunnlaget.

(2) Det senest innbetalte beløpet regnes som tilbakebetalt først. Ved beregning av renter skal tilgodebeløp som nyttes til motregning anses tilbakebetalt samme dag som motregningen foretas.

§ 11-3-2. Krav som godskrives tollkreditten eller kredittordningen for engangsavgift

Rente etter skattebetalingsloven § 11-3 skal beregnes dersom krav som er belastet konto for tollkreditten eller kredittordningen for engangsavgift, tilbakebetales ved godskriving av kontoen. Renten skal beregnes fra den første i måneden etter forfallstidspunktet som følger av skattebetalingsloven § 10-60, og frem til den første i den måned beløpet godskrives den løpende kreditt.

[...]

§ 11-4-1. Beregningsgrunnlag

(1) Ved beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-4 skal også tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll og forsinkelsesavgift, samt renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2 og § 11-5 inngå i beregningsgrunnlaget.

(2) Det senest innbetalte beløpet regnes som tilbakebetalt først. Utleggstrekk nedlagt av skatteoppkrever regnes som innbetalt første dag i den oppgjørsperiode trekket skjer.

[...]

§ 11-4-3. Renteberegning ved endringer i flere terminer eller år

Ved beregning av renter etter vedtak om endring og egenretting, skal renter beregnes for hver enkelt termin eller år. Ved beregningen skal det ikke tas hensyn til endringer i andre terminer eller år.

0 Endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1487.

§ 11-4-4. Renteberegning ved flere endringer i samme termin eller år

(1) Ved nedsettelse i forhold til sist foregående oppgave, egenretting eller vedtak skal renteberegning skje på grunnlag av nedsettelsen. Er det foretatt flere egenrettinger før skatte- og avgiftsmyndigheten har utbetalt tilgodebeløp, skal renter bare beregnes av det beløpet som samlet blir å utbetale.

(2) Tidligere beregnede renter etter skattebetalingsloven § 11-1 og § 11-2 av krav som ikke fastholdes, bortfaller.

§ 11-4-5. Renter ved særskilt refusjon av særavgifter

Det skal ytes renter etter skattebetalingsloven § 11-4 ved refusjon av avgift etter § 4-1-1, § 4-2-1 og § 4-3-1 i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter, jf. § 11-6-1.

[...]

§ 11-6-1. Rentesats ved refusjon av avgift

Rentesatsen ved refusjon av avgift etter § 11-4-5 er 2,1 prosent av refusjonsbeløpet.

0 Endret ved forskrift 19 des 2008 nr. 1487.

[...]

§ 11-7-1. Avrunding av rentebeløp

Rentebeløp avrundes nedover til nærmeste hele krone.

§ 11-7-2. Utsatt beregning eller bortfall av renter

Skattedirektoratet og Toll- og avgiftsdirektoratet kan bestemme at beregning av renter etter skattebetalingsloven § 11-1, § 11-2 og § 11-5 i enkelte tilfeller skal utsettes eller bortfalle.

[...]

§ 14-21-2. Sikkerhetsstillelse for særavgiftene

(1) Tollregionen kan kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige etter særavgiftsloven stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registrering av virksomheten eller senere.

(2) Ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves, skal det blant annet tas hensyn til

- a. om virksomheten gjentatte ganger har betalt avgiften for sent eller for øvrig har overtrådt avgiftsbestemmelsene,
- b. om virksomheten har uoppgjorte restanser med hensyn til skatter, avgifter og toll,
- c. om virksomheten, styret eller ledelsen kan anses kredittverdig.

(3) I de tilfeller der sikkerhet kreves gjelder bestemmelsene i § 14-20-4 annet ledd tilsvarende.

(4) De nærmere krav til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av tollregionen. Som hovedregel skal sikkerheten til enhver tid dekke avgiftskravet for to terminer. Dersom

nye omstendigheter eller opplysninger tilsier det, kan tollregionen stille ytterligere krav til sikkerheten.

[...]

§ 16-42-1. Særlige regler om ansvar for særavgift

(1) Ved levering av elektrisk kraft etter § 3-12-4, § 3-12-5, § 3-12-9 til § 3-12-13, mineralolje og smøreolje etter § 4-4-1 til § 4-4-3 og avgiftsfri biodiesel etter § 3-11-7 i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter, er det mottaker som er ansvarlig for innbetaling av avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfritak. I den utstrekning leverandøren visste eller burde ha visst at kravene for fritak ikke var oppfylt, kan krav rettes mot denne.

(2) Ved levering av avgiftsfri teknisk etanol, er mottaker ansvarlig for innbetaling av avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfritak.

0 Endret ved forskrift 15 des 2009 nr. 1528 (i kraft 1 jan 2010).

[...]

Toll- og avgiftsdirektoratets kommentarer

NO_x-avgiften ble innført 1. januar 2007. Formålet med avgiften er å redusere Norges årlige utslipp av NO_x til 156 000 tonn innen 2010, i henhold til våre forpliktelser etter Gøteborg-protokollen fra 1999 (ratifisert av Norge 30. januar 2002). Det er lagt vekt på å få et så treffsikkert avgiftssystem som mulig. Dette gjør seg særlig gjeldende i bestemmelsene om avgiftsberegning og kravene til dokumentasjon av beregningen.

Avgiften retter seg hovedsakelig mot utslipp fra innenlandsk virksomhet, og omfatter utslipp fra store enheter innenfor sektorene sjøfart, luftfart, landbasert virksomhet og virksomhet på kontinentalsokkelen.

1. Forholdet til reglene om avgift på sluttbehandling av avfall

(jf. Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x (heretter "stortingsvedtaket") § 1 annet ledd og Stortingets vedtak om sluttbehandling av avfall §§ 1 og 3)

Avgiftsplikten omfatter ikke NO_x-utslipp ved avgiftspliktig forbrenning av avfall som omfattes av Stortingets vedtak om avgift på sluttbehandling av avfall, jf. §§ 1 og 3. Utslipp fra anlegg som faller utenfor avgiftsplikten for avfall omfattes av NO_x-avgiften.

2. Kompetent teknisk myndighet for hver sektor

(jf. forskrift om særavgifter (heretter "saf.") § 3-19-7)

For hver av sektorene som omfattes av avgiften er det oppnevnt en "kompetent myndighet". Disse er Sjøfartsdirektoratet for sjøfart, Luftfartstilsynet for luftfart, Statens forurensingstilsyn (SFT) for landbasert virksomhet og Oljedirektoratet for virksomhet på sokkelen.

Kompetent myndighet har fagansvar for beregningsgrunnlaget for avgiften for sin respektive sektor, og har i praksis to hovedoppgaver: for det første kan de fastsette og verifisere utslippsfaktorer, jf. saf. §§ 3-19-7 og 3-19-10 første og annet ledd. For det andre skal de bistå Tollvesenet dersom det oppstår spørsmål av teknisk art knyttet til for eksempel beregningsgrunnlaget.

Det følger av § 3-19-7 at "kompetent myndighet kan gi retningslinjer om fastsettelse av kilde-spesifikk utslippsfaktor". Dette er et uttrykk for den arbeidsdelingen mellom avgiftsmyndigheten og kompetent myndighet som er forutsatt å ligge til grunn for avgiften: avgiftsspørsmål tilligger avgiftsmyndigheten og reguleres av avgiftsregelverket, mens tekniske forhold vedrørende beregningsgrunnlaget tilligger kompetent myndighet og reguleres av de respektive myndigheters regelverk.

3. Avgiftspliktens omfang – saklig virkeområde

(jf. stortingsvedtaket § 1 første ledd og saf. § 3-19-1)

Bestemmelsene angir innslagspunktene for de enhetene som omfattes av avgiftsplikten, og presiserer at avgiftsplikten er knyttet til utslipp ved *energiproduksjon*. Med "energi-produksjon" menes enhver forbrenningsprosess der det produseres termisk energi. Dette illustreres blant annet ved at avgiftsplikten også omfatter utslipp fra fakling, hvor det ikke foregår "produksjon" i tradisjonell forstand.

Dersom det er tvil om en utslippskilde benyttes til energiproduksjon må dette avklares med kompetent myndighet, slik at det er tilstrekkelig dokumentert ved en eventuell kontroll.

Avgiftsplikten gjelder uavhengig av om utslippet skjer til vann, luft eller jord. Avgiftsplikten gjelder videre uavhengig av hvilken eventuell driftsstatus en utslippskilde har. Eksempelvis vil et energianlegg som ikke er i ordinær drift, men kun under uttesting, være avgiftspliktig så lenge anlegget har et NO_x-utslipp og omfattes av saklig virkeområde i stortingsvedtaket § 1.

Etter *bokstav a* omfattes fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW. Motorenes merkeytelse vil her være avgjørende. *Fremdriftsmaskineri* er definert i § 3-19-3 bokstav a som ”maskiner som benyttes eller er konstruert til fremdrift av fartøy, luftfartøy eller kjøretøy”. Hjelpemotorer og andre motorer som benyttes til drift av aggregat mv. tas ikke med ved beregningen, med mindre disse er konstruert for å brukes til fremdrift.

Det må her skilles mellom motorer som driver fartøyet fremover, og brukes til dets alminnelige fremdrift, og motorer som benyttes for å holde fartøyet stabilt, manøvrere til havn og lignende. Sistnevnte motorer regnes ikke som *fremdriftsmaskineri* i avgiftsmessig forstand. Det samme gjelder en hjelpemotor (til f.eks. en sidepropell) som brukes til fremdrift i for eksempel en nødssituasjon der hovedmotoren svikter. Selv om slik bruk er mulig, vil hjelpemotoren likevel ikke regnes som *fremdriftsmaskineri*.

For fartøy med dielelektrisk fremdrift skal også hjelpemotorer tas med i beregningen av samlet installert effekt av fremdriftsmaskineriet. I disse tilfellene samles all kraft produsert om bord, og kraften kan tas ut der det er behov for det.

Det er kun effekten av fremdriftsmaskineriet som er avgjørende for hvorvidt en enhet omfattes av avgiftsplikten. Er enheten først omfattet, skal avgiften imidlertid beregnes av alt utslipp, også det utslippet som stammer fra annet enn fremdriftsmaskineri. Formuleringen i stortingsvedtaket § 1 første ledd regulerer hvordan innslagspunktene skal fastslås, med andre ord hvilke deler av f.eks. maskineriet i et fartøy som skal telle med for å fastslå om fartøyet er omfattet av avgiftspliktens saklige virkeområde. Bestemmelsen avgrensner ikke avgiftsplikten til å kun å gjelde utslipp fra fremdriftsmaskineriet. Avgiftspliktens omfang presiseres nærmere i forskriften.

Det er motorens sertifiserte effekt som skal legges til grunn. Dette er for å unngå avgifts-omgåelser ved usertifiserte nedjusteringer av motoreffekten. Dokumentasjon på nedjustert effekt fra motorprodusent vil også godtas. Det er kun classeselskap eller motorprodusent som kan gi dokumentasjon som anses tilstrekkelig i denne sammenheng. Båt-/ motorverksted vil for eksempel ikke regnes som ”motorprodusent”. Ved tilfeller av utklassede fartøyer eller motorprodusenter som ikke lenger eksisterer, må kompetent myndighet kontaktes for eventuell dokumentasjon av nedjustering.

Etter *bokstav b* omfattes motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW. Merkeytelsen er uten betydning, da innfyrt effekt vil utgjøre en kjent størrelse for de aktuelle enhetene. Avgiftsplikten etter dette alternativet omfatter i utgangspunktet utslipp fra enhver motor, kjel og turbin. Sett i sammenheng med den vide forståelsen av begrepet ”energiproduksjon” (se over), omfatter avgiftsplikten etter bokstav b således også utslipp fra for eksempel sodakjeler og CO-kjeler brukt i treforedlingsindustrien og i raffineriene.

Ved vurderingen av om en virksomhet omfattes av avgiftsplikten etter bokstav b, legges den samlede effekten av den stedlige juridiske enhetens enkelte utslippsenheter til grunn. Det avgjørende i denne sammenhengen er om utslippsenhetene står i ”nær driftsmessig eller fysisk sammenheng”.

Begrepet ”nær driftsmessig eller fysisk sammenheng” skal for NO_x-avgiftens del forstås på samme måte som i regelverket for klimakvoter, jf. forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) § 1-1 siste ledd. Begrepet er forklart på følgende måte i SFTs veileder til klimakvoteforskriften:

”[...] Begrepet ”nær driftsmessig og fysisk sammenheng” er ment å implementere anleggsdefinisjonen i klimakvotedirektivet (2003/87/EC art. 3). Begrepet defineres nærmere i direktivet som en fast teknisk enhet der det utføres én eller flere av de former for virksomhet som er omfattet av kvoteplikten, samt enhver annen virksomhet direkte forbundet med den som teknisk er knyttet til de former for virksomhet som utføres på stedet, og kan ha innvirkning på utslipp og forurensning.

Hvorvidt det er en slik nær driftsmessig eller fysisk sammenheng vil bero på en konkret vurdering, der flere momenter vil kunne være relevante. I praksis har begrepet i første kvoteperiode (2005-2007) blitt fortolket slik at enhetene i ett og samme fjernvarmenett har blitt ansett for å stå i nær driftsmessig og fysisk sammenheng. Dette gjelder selv om enhetene fysisk ligger langt fra hverandre.

Begrepet fortolkes også slik at det ikke må være både driftsmessig og fysisk sammenheng mellom enhetene. Driftsmessig sammenheng uten fysisk sammenheng kan også medføre kvoteplikt. Driftsmessig sammenheng kan forekomme der bruk av én produksjonsenhet påvirker bruken av en annen produksjonsenhet [...]”.

Også for virksomheter som omfattes av bokstav b vil alt utslipp fra energiproduksjon omfattes.

Etter *bokstav c* er brenning av gass over fakkel omfattet av avgiftsplikten. Dette er fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

4. Avgiftspliktens omfang – stedlig virkeområde

(jf. *saf. § 3-19-2 første til fjerde ledd*)

Bestemmelsen angir nærmere de geografiske rammene for avgiftspliktens omfang.

4.1 Fartøy

Første ledd presiserer avgiftspliktens stedlige virkeområde for fartøy. Etter *bokstav a* er alt utslipp fra fartøy innenfor norsk territorialfarvann omfattet av avgiftsplikten. Dette gjelder uavhengig av fartøyets nasjonalitet og aktivitet i området. Definisjonen av ”norsk territorialfarvann” er knyttet opp mot lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone, likevel slik at det for NO_x-avgiftens vedkommende kun er territorialfarvannet rundt norsk fastland som omfattes, jf. § 3-19-3 bokstav b.

Etter *bokstav b* er alt utslipp fra innenriks fart omfattet av avgiftsplikten. ”Innenriks fart” er definert som fart mellom to norske havner og fart mellom norsk havn og Svalbard, Jan

Mayen, bilandene eller installasjon på norsk sokkel, jf. § 3-19-3 bokstav c. Selv om deler av innenriks fart skjer utenfor norsk territorialfarvann, er utslippet fra hele farten omfattet av avgiftsplikten. Heller ikke i dette tilfellet er fartøyets nasjonalitet av betydning for avgiftsplikten. "Havn" er nærmere definert i § 3-19-3 bokstav h, som "ethvert sted der et fartøy kan legge til kai, verksted eller sokkelinstallasjon og ethvert sted innenfor territorialgrensen der et fartøy laster eller lossrer gods eller setter av eller tar om bord personer".

Det følger av regelverket at et fartøy som går fra utenlandsk havn til installasjon på norsk sokkel, og som skifter mannskap innenfor norsk territorialfarvann underveis, for det første går i "utenriks fart" fra den utenlandske havnen til stedet for mannskapsskifte (se nærmere punkt 10.1 om "utenriks fart"). Videre anses fartøyet å gå i avgiftspliktig "innenriks fart" mellom stedet for mannskapsskifte (som vil utgjøre en "havn") og installasjon på norsk sokkel.

Tilsvarende gjelder der fartøyet går i motsatt rute, fra installasjon på norsk sokkel til utenlandsk havn, med mannskapsskifte innenfor norsk territorialfarvann underveis.

Etter *bokstav c* gjelder avgiftsplikten utslipp fra norskregistrerte fartøy i nære farvann. "Nære farvann" er definert som "havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er mindre enn 250 nautiske mil", jf. § 3-19-3 bokstav e. Norge har ikke den samme beskatningsmyndighet overfor utenlandske fartøy så langt ut i havområdene, med mindre det utenlandske fartøyet går i innenriks fart.

Det er fart mellom norske havner som er utgangspunktet for rekkevidden av avgiftspliktens omfang. Dette innebærer for det første at avgiftsplikten etter § 3-19-2 første ledd ikke omfatter utslipp fra fart mellom to utenlandske havner. Dette gjelder selv om fartøyet passerer gjennom "nære farvann" eller territorialfarvannet rundt norsk fastland på vei mellom de to utenlandske havnene, og uavhengig av fartøyets nasjonalitet og aktivitet underveis.

Ordlyden i definisjonen av "innenriks fart" fører videre til at særdestinasjonene nevnt her (Svalbard, Jan Mayen, bilandene og installasjoner på norsk kontinentalsokkel) ikke er en definisjon av norsk havn, men en særskilt regulering av begrepet "innenriks fart". Dette innebærer at også fart mellom disse særskilte destinasjonene faller utenfor avgiftspliktens omfang. Eksempler på slik fart er fart mellom to norske sokkelinstallasjoner, uavhengig av om installasjonene ligger i "nære" eller i "fjerne" farvann, fart mellom sokkelinstallasjon og Svalbard, og fart mellom Svalbard og Jan Mayen.

Det følger av de nevnte presiseringene at også fart mellom utenlandsk havn og særdestinasjonene faller utenfor avgiftspliktens omfang. Dette gjelder for eksempel fart mellom utenlandsk havn og installasjon på norsk kontinentalsokkel, uavhengig av om installasjonen ligger i "nære" eller i "fjerne" farvann, og fart mellom utenlandsk havn og Svalbard.

Avgiftspliktens stedlige virkeområde for fartøy, slik det fremgår av § 3-19-2 første ledd, skal forstås i lys av nevnte presiseringer.

Stedlig virkeområde for fartøy må sees i sammenheng med fritaket for direkte utenriks fart og fiske og fangst i fjerne farvann, jf. stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav a og b og saf. § 3-19-11 første og annet ledd (se punkt 10). Dette har blant annet den konsekvens at utslipp fra fartøy som går ut fra norsk havn og driver fiske eller fangst i fjerne farvann, omfattes av fritaket i § 3-19-11 annet ledd, selv om fartøyet deretter anløper havn på

Svalbard. Fartøyet blir i dette tilfellet avgiftspliktig i samsvar med hva som er hovedformålet med den enkelte fart.

4.2 Luftfartøy

Annet ledd presiserer avgiftspliktens stedlige virkeområde for luftfartøy. "Luftfartøy" er definert som "fly og helikopter", jf. § 3-19-3 bokstav j.

Avgiftsplikten gjelder i utgangspunktet utslipp fra alle luftfartøy som går mellom norske landingsplasser og mellom norsk landingsplass og installasjon på norsk kontinentalsokkel. For fly gjelder avgiftsplikten kun ved avgang og landing (se punkt 8.3). For helikopter er utslipp fra hele farten omfattet av avgiftsplikten, ikke bare avgang og landing.

Avgiftsplikten gjelder videre utslipp fra luftfartøy i fart mellom norsk landingsplass og landingsplass på Svalbard, Jan Mayen og bilandene. For fly gjelder avgiftsplikten i disse tilfellene kun avgang og landing ved landingsplass på norsk fastland, ettersom utslipp fra avgang og landing ved landingsplass på Svalbard krever særskilt regulering.

Med "landingsplass" menes landingsplass som nevnt i luftfartsloven § 7-5 første ledd, jf. saf. § 3-19-3 bokstav i. Luftfartsloven § 7-5 første ledd lyder: "For å anlegge, drive eller inneha landingsplass kreves konsesjon fra departementet". Dette innebærer at landingsplasser det ikke kreves konsesjon for, ikke omfattes av definisjonen av "landingsplass" i § 3-19-3 bokstav i. Fart mellom slike landingsplasser er derfor ikke omfattet av avgiftspliktens virkeområde.

4.3 Kjøretøy, herunder jernbanekjøretøy

Tredje ledd regulerer avgiftens stedlige virkeområde for utslipp fra kjøretøy, herunder jernbanekjøretøy. Alt utslipp som skjer i Norge er i utgangspunktet omfattet av avgiftsplikten. I praksis gjør innslagspunktet på 750 kW at ingen biler omfattes av avgiftsplikten.

Begrepet "jernbanekjøretøy" omfatter alle innretninger som går på skinner. Den geografiske avgrensingen innebærer at det skal beregnes avgift for alt utslippet som finner sted på norsk område frem til grensen.

4.4 Annen energiproduksjon

Fjerde ledd presiserer at utslipp fra annen energiproduksjon enn den som er nevnt i første til tredje ledd er avgiftspliktig dersom utslippet skjer i Norge eller på norsk kontinentalsokkel.

For eksempel vil utslipp fra en flyttbar innretning som omfattes av avgiftsplikten etter § 3-19-1 og som går for egen motorkraft fra norsk havn og ut til norsk sokkel for å drive virksomhet der, omfattes av § 3-19-2 første ledd for farten fra norsk havn og ut til norsk sokkel, og av § 3-19-2 fjerde ledd for aktiviteten på sokkelen.

5. Når avgiftsplikten oppstår

(jf. saf. § 2-1 fjerde ledd og § 3-19-4)

Avgiftsplikten oppstår ved utslipp av NO_x.

Det er utslippet som omfattes av oppgaveplikten. Utslippet innrapporteres innen den 18. i måneden etter utløpet av det kvartal utslippet faktisk fant sted, jf. saf § 6-1 tredje ledd. Avgiften forfaller til betaling samme dag som det skal leveres oppgave over avgiftsplikten, jf. skattebetalingsloven (sktbl.) § 10-40 annet ledd.

6. Avgifts- og registreringspliktige virksomheter

(jf. saf. § 5-1 bokstav g)

Med grunnlag i det miljørettslige prinsippet om ”forurensere betaler”, er utslippseier gjort til registreringspliktig virksomhet for tre av de fire sektorene som omfattes av avgiftsplikten. På denne måten ivaretas også hensynet til sektorlikhet i avgiftssystemet. Dette innebærer at eier av fartøyet er registreringspliktig for fartøyene, eier av anlegg for landbasert virksomhet, eier/flyselskap for luftfartøyene og driver for virksomhet på sokkelen. Med ”driver” menes i denne sammenhengen vedkommende feltoperatør.

For flyttbare innretninger innebærer registreringsplikten at innretningens *eier* er registreringspliktig for utslipp innretningen har mens den går for eget fremdriftsmaskineri – som ”fartøy” –, mens operatøren er registreringspliktig for utslipp innretningen har som ”sokkelinstallasjon”, med andre ord mens den driver virksomhet på norsk sokkel.

Virksomhetene skal registrere seg hos vedkommende tollregion, og skal i utgangspunktet følge de generelle bestemmelsene om avgiftsforvaltning i saf. kapittel 5. Registreringspliktige virksomheter er ansvarlige overfor tollvesenet for innrapportering og innbetaling av avgiften.

Virksomheter som kun har avgiftsfrie utslipp omfattes ikke av registreringsplikten. Eksempler på dette er rederier med fartøy som kun går i direkte utenriks fart. Utenlandsk virksomhet som benytter representant registrert etter reglene i § 5-2 (se punkt 17), omfattes ikke av registreringsplikten i § 5-1.

7. Avgiftsgrunnlaget

(jf. stortingsvedtaket § 1 og saf. § 3-19-5)

Avgiften skal beregnes pr. kilogram NO_x.

8. Avgiftsberegning

(jf. saf. § 3-19-6, § 3-19-8 og § 3-19-9)

Avgiften skal beregnes av alt NO_x-utslipp fra de enhetene som omfattes av avgiftsplikten.

Reglene om avgiftsberegning er basert på en tredeling, der utgangspunktet er at avgiften skal beregnes på grunnlag av det faktiske NO_x-utslippet. Er faktisk utslipp ikke kjent, beregnes avgiften på grunnlag av en kilde spesifikk utslippsfaktor. Dersom verken faktisk utslipp eller kilde spesifikk faktor er kjent, benyttes sjablonmessig fastsatte faktorer.

8.1 Faktisk utslipp

§ 3-19-6 første ledd fastsetter hovedregelen om at avgiften skal beregnes på grunnlag av den enkelte utslippskildes faktiske NO_x-utslipp.

Dette gjelder for fartøy, landbasert virksomhet og virksomhet på norsk kontinentalsokkel. Faktisk utslipp kan bestemmes ved kontinuerlig måling eller ved annen beregningsmåte som gir eksakte utslippsdata. Prøvetaking, analyse og kalibrering av måleutstyr skal gjøres i henhold til Norsk Standard (NS), eller annen internasjonal standard der Norsk Standard ikke finnes. For de virksomheter der faktisk utslipp er kjent, skal dette benyttes ved avgiftsberegningen.

Dersom det ved en kontroll fremkommer uregelmessigheter i tilknytning til måling eller beregning av faktisk utslipp vil Tollvesenet i samråd med kompetent myndighet kunne underkjenne innrapportert mengde.

8.2 Kildespesifikk utslippsfaktor

Etter § 3-19-6 annet ledd første punktum beregnes avgiften på bakgrunn av en kildespesifikk utslippsfaktor i tilfeller der det faktiske utslippet ikke er kjent. Den kildespesifikke faktoren fastsettes særskilt for den enkelte utslippskilde, eller særskilt for en nærmere avgrenset krets av antatt like utslippskilder. Mengde forbrukt energivare benyttes i beregningsmetoden for å komme frem til avgiftspliktig mengde utslipp.

Avgiftspliktige virksomheter kan søke de respektive kompetente myndigheter om å få fastsatt kildespesifikk utslippsfaktor, jf. § 3-19-7. Kompetent myndighet kan gi nærmere retningslinjer for hvordan kildespesifikke faktorer skal fastsettes.

For fartøy kjølstruktet eller med motor ombygget etter 1. januar 2000, vil kildespesifikk faktor i henhold til § 3-19-6 annet ledd kunne utarbeides basert på dataene i fartøyets EIAPP (*Engine International Air Pollution Prevention*)-sertifikat, med tilhørende NO_x Technical File. EIAPP-sertifikatet viser at fartøyets motor tilfredsstiller IMO's (*International Maritime Organization*) utslippskrav.

Ved beregning av avgift etter dette alternativet, skal den kildespesifikke faktoren multipliseres med total mengde forbrukt drivstoff.

8.3 Beregning av utslipp fra fly

For fly skal avgiften beregnes i henhold til formelen i § 3-19-8 første ledd, jf. § 3-19-6 annet ledd annet punktum.

Formelen ble laget av en arbeidsgruppe i ECAC (*European Civil Aviation Conference*), kalt ERLIG (*Emission Related Landing Charges Investigation Group*), og beregner NO_x-utslipp fra fly innenfor landings- og avgangsfasen (LTO-fasen, under 3000 fot over bakken).

Utslippsverdien for et gitt luftfartøy fremkommer ved å multiplisere faktoren a med fartøyets antall motorer, som igjen multipliseres med fartøyets NO_x-utslipp innenfor LTO-fasen (Σ).

Det er mulig å hente data som er nødvendig for utslippsberegningen fra ICAO (*International Civil Aviation Organization*) sin utslippsdatabase for regulerte motorer (det vil si der motor-data er basert på ICAOs standardiserte LTO-syklus), og fra FOI (*Totalförsvarets forskningsinstitut*) i Sverige, for motorer som ikke reguleres av ICAO. Innrapportering av data til ICAO- og FOI-databasene gjøres av blant annet motorprodusentene i de landene der ERLIG-modellen brukes (blant annet Sverige, Sveits og Storbritannia).

Dersom det ikke kan hentes relevante data fra tilgjengelige databaser, skal luftfartøyeier/ flyselskap legge til grunn de faktorene som gjelder for motorer med høyeste kjente utslippsverdi, jf. § 3-19-8 annet ledd. Dermed gis de avgiftspliktige et motiv for å skaffe til veie mest mulig korrekt dokumentasjon.

8.4 Sjablonmessig fastsatt faktor

§ 3-19-6 tredje ledd angir det siste alternativet for beregning av avgift. Alternativet gjelder dersom det faktiske NO_x-utslippet ikke er kjent, og der det ikke foreligger kildespesifikk utslippsfaktor. Avgiften skal da beregnes på bakgrunn av en sjablon som multipliseres med mengde forbrukt energivare. For utslippskilder som ikke kan benytte tabellen må første eller annet alternativ for avgiftsberegning benyttes.

De enkelte konkrete sjablonene følger av § 3-19-9, og gjelder for ulike utslippskilder og ulike typer energivare.

a. Motorer

For motorer er faktorene differensiert etter maksimalt turtall, jf. § 3-19-9 første ledd. Det er satt faktorer for fire ulike turtallsgrupper, og det er motorens maksimale turtall som skal legges til grunn. Faktisk turtall under en enkeltreise har således ingen betydning. Faktorene ligger i øvre del av dette intervallet, for å gi incentiver til utslippsreduksjon. Det er antatt at turtallsgruppene kan benyttes for alle typer motorer.

b. Kjeler

Utslippsfaktorene for kjeler varierer avhengig av hvilken type energivare som benyttes, driftsbetingelser og type kjel.

c. Turbiner

Utslippsfaktorene for turbiner er avhengig av hvilken type energivare som brukes, driftsbetingelser og type turbin.

d. Fakler

Utslippsfaktorene for fakler er avhengig av gassammensetning og type fakkel.

Betegnelsen Sm³ ("standard kubikkmeter") innebærer at kubikkmeter skal relateres til standardbetingelser, som er 15 °C og 1 atmosfære. Dette er den mest brukte internasjonale referansebetingelsen, og er helt nødvendig å benytte ved fastsettelsen av utslippet. Om denne ikke benyttes kan man ved å øke trykk og/eller senke temperatur redusere målt volum.

e. Helikoptre

På grunn av at motordata om helikoptre ikke finnes verken i ICAO- eller i FOI-databasene, og at det er vanskelig å fastsette en enkelt motoreffekt for helikoptre, beregnes NO_x-utslipp fra helikoptre kun i henhold til en sjablonfaktor, som er på 6,67 kg NO_x per tonn forbrukt energivare, jf. § 3-19-9 femte ledd.

Faktoren er satt lik den faktoren som Statistisk sentralbyrå benytter ved beregning av utslipp fra helikopter for rapportering av NO_x-utslipp i henhold til Gøteborgprotokollen.

f. Jernbanekjøretøy

For jernbanekjøretøy skal det legges til grunn et utslipp på 47 kg NO_x pr. tonn forbrukt energivare, jf. § 3-19-9 sjette ledd. Denne faktoren er satt lik Statistisk sentralbyrås faktor for beregning av utslipp.

9. Dokumentasjon for avgiftsberegning

(jf. saf. § 3-19-10)

Avgiftsberegningen må oppfylle de generelle bestemmelsene knyttet til hvilken informasjon som skal fremkomme av avgiftsregnskapet, jf. saf. § 5-8. Avgiftsregnskapet er utgangspunktet for tollvesenets kontroll og må derfor innrettes på en slik måte at det er sporbart i ettertid.

9.1 Faktisk utslipp

Etter § 3-19-10 første ledd skal virksomheter som innrapporterer og betaler avgift på grunnlag av faktisk utslipp dokumentere beregningen. Eksempler på typer dokumentasjon etter dette alternativet er bekreftelse på at en måling på et fartøy er foretatt av et akkreditert klasse-selskap eller bekreftelse fra Sjøfartsdirektoratet på at faktisk utslipp fra fartøyet er fastsatt av en aktør som har kompetanse til dette.

9.2 Kildespesifikk utslippsfaktor

§ 3-19-10 annet ledd oppstiller krav om at det ved bruk av kildespesifikk utslippsfaktor skal dokumenteres at denne er fastsatt etter Norsk Standard (NS) eller tilsvarende internasjonal standard.

Et eksempel på en "internasjonal standard" er det tidligere omtalte EIAPP-sertifikatet, med tilhørende NO_x Technical File, som normalt utstedes for fartøy kjølsturket etter 1. januar 2000, og for eldre fartøy som har omarbeidet motor i henhold til IMOs NO_x-krav. Dokumentasjon på at kildespesifikk faktor er fastsatt på bakgrunn av dataene i EIAPP-sertifikatet vil da være godkjent dokumentasjon for avgiftsberegning etter dette alternativet.

Dersom verken Norsk Standard eller internasjonal standard kan benyttes som dokumentasjon, skal kompetent myndighet verifisere benyttet faktor i henhold til myndighetens egne retningslinjer.

a. Motorer

§ 3-19-10 tredje ledd oppstiller dokumentasjonskrav for motorer hvor turtallet legges til grunn. I utgangspunktet skal motorens turtall bekreftes med sertifikat, men også annen dokumentasjon, som for eksempel bekreftelse fra produsent, kan legges til grunn dersom det er tilstrekkelig sannsynliggjort at bekreftelsen gir uttrykk for det reelle forhold.

b. Lav-NO_x-turbiner

§ 3-19-10 femte ledd angir at beregning av utslipp fra lav-NO_x-turbiner skal dokumenteres med sertifikat fra produsent, eller annen dokumentasjon som er verifisert av kompetent myndighet, som viser at turbinen er en lav-NO_x-turbin.

10. Avgiftsfritak – direkte utenriks fart, fiske og fangst i fjerne farvann

(jf. stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav a, b og c og saf. § 3-19-11)

10.1 Direkte utenriks fart

Stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav a og c og saf. § 3-19-11 første ledd fastslår fritak for utslipp fra fartøy som går i direkte fart mellom norsk og utenlandsk havn, og luftfartøy som går i direkte fart mellom norsk og utenlandsk landingsplass. Bakgrunnen for avgiftsfritaket er at utslippsregnskapet som ligger til grunn for Gøteborgprotokollen ikke omfatter slike utslipp. Dersom vilkårene for fritaket er oppfylt, er utslipp fra hele farten fritatt for avgift.

Det er en forutsetning for fritaket at det er tale om *direkte* fart. ”Direkte fart” er definert i § 3-19-3 bokstav g. Hvorvidt dette vilkåret er oppfylt for et luftfartøy, vil være enkelt å slå fast. Dersom luftfartøyet tar av fra norsk landingsplass, mellomlander på annen norsk landingsplass for så å fly til utenlandsk landingsplass, vil farten mellom de norske landingsplassene være omfattet av avgiftsplikten, mens farten fra norsk til utenlandsk landingsplass vil være fritatt for avgift. Se § 3-19-2 annet ledd om hvilke deler av flygningen som omfattes av avgiftsplikten.

De samme prinsippene gjelder for fartøy. Alle eventuelle utslipp fra mellomanløp til norsk havn vil være omfattet av avgiftsplikten, mens utslipp fra farten som går fra siste norske havn til utenlandsk havn vil være fritatt for avgift.

Imidlertid vil et fartøy som i utgangspunktet går i direkte utenriks fart, men som underveis går inn til norsk havn for å ta om bord eller sette av los, likevel anses å gå i ”direkte utenriks fart”. Mellomanløpet i norsk havn vil med andre ord i disse tilfellene ikke omfattes av avgiftsplikten. Dette er begrunnet i sikkerhetshensyn, da det etter det opplyste er flere fartøy som benytter los enn de som har plikt til dette. Det har ikke vært tilsiktet av losvirksomhet skal få avgiftsmessige konsekvenser.

Et fartøy anses ikke å være i direkte fart mellom norsk og utenlandsk havn dersom fartøyet driver fiske, fangst eller annen virksomhet i løpet av farten. ”Annen virksomhet” omfatter annen virksomhet fartøyet driver utover ordinær fart ut av eller inn i beskatningsområdet. I vurderingen av om et fartøy er i ”ordinær fart” er *formålet* med farten et sentralt moment. Når formålet for eksempel er ren gods- eller passasjertransport fra havn A til havn B, vil det være tale om ”ordinær fart”. Der farten i tillegg har et annet formål, som f.eks. sightseeing, forskning eller seismiske undersøkelser, vil det ikke lenger være tale om ordinær fart. Fartøyet vil i slike tilfeller drive ”annen virksomhet” underveis, og vilkåret for fritak er ikke oppfylt.

Kravet til ”annen virksomhet” er ikke knyttet til fartøyets fysiske bevegelse. Et fartøy i fart mellom norsk og utenlandsk havn som må ankre opp i påvente av havneanløp er derfor fremdeles i ”direkte fart”, dersom formålet med farten er en ordinær transport av f.eks. gods eller personer. Det samme gjelder der fartøy får levert proviant, bunkers, medisiner, personell eller annet mens det ligger oppankret i påvente av havneanløp. Det avgjørende er at slike

leveranser er en del av eller nødvendige for fartøyets ordinære fart mellom den norske og den utenlandske havnen.

Avgiftsplikten omfatter som nevnt ikke utslipp fra fart mellom to utenlandske havner, fart mellom særdestinasjonene nevnt i definisjonen av innenriks fart, eller mellom utenlandsk havn og særdestinasjonene. Dette gjelder både for norskregistrerte og utenlandske fartøy, og uavhengig av fartøyets aktivitet underveis (se punkt 4.1 om avgiftspliktens stedlige virkeområde).

10.2 Fiske og fangst i fjerne farvann

Stortingsvedtaket § 2 første ledd b og saf. § 3-19-11 annet ledd gir fritak for utslipp fra fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann. Begrepet "fjerne farvann" er definert i § 3-19-3 bokstav f som "havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er 250 nautiske mil eller mer". Det er bare det utslippet som skjer utenfor denne grensen som er fritatt for avgift. Utslipp som skjer innenfor grensen er omfattet av avgiftsplikten. Fritaket gjelder også dersom farten samtidig anses som innenriks fart, jf. § 3-19-2 første ledd bokstav b.

Regelverket skal forstås slik at utslipp fra fartøy som går ut fra norsk havn og driver fiske eller fangst i fjerne farvann, omfattes av fritaket i § 3-19-11 annet ledd, selv om fartøyet deretter anløper havn på Svalbard. Fartøyet skal i dette tilfellet betale avgift kun for farten fra norsk havn og frem til grensen for fjerne farvann (se også punkt 4.1).

10.3 Vilkår for fritak

§ 3-19-11 tredje ledd oppstiller som vilkår for fritak at det kan fremlegges relevant dokumentasjon. Relevant dokumentasjon vil være oppfylt ved kopi av loggbok eller lignende som viser fartøyets navn, nasjonalitet, bestemmelsessted og mengde forbrukt energivare til henholdsvis avgiftspliktig og avgiftsfri bruk.

10.4 Gjennomføring av fritak

§ 3-19-11 fjerde ledd angir hvordan fritaket skal føres i avgiftsoppgaven. Virksomheter som har både avgiftspliktige og avgiftsfrie utslipp, skal føre den totale mengden utslipp i avgiftsoppgaven. Avgiftsfrie utslipp føres uten avgift, det vil si med 0-sats.

11. Avgiftsfritak – verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren

(jf. stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav d og saf. § 4-1-1)

Utslipp fra verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren er i stortingsvedtaket fritatt for NO_x-avgift. Tilsvarende fritak gjelder for flere andre særavgifter.

12. Avgiftsfritak – utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten

(jf. stortingsvedtaket § 2 første ledd bokstav e og saf. § 3-19-12)

Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra utslippskilder som omfattes av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Det ble 14. mai 2008 inngått slik avtale mellom staten v/ Miljøverndepartementet og 14 næringsorganisasjoner. EFTAs overvåkingsorgan traff 16. juli s.å. vedtak om ikke å reise innsigelser mot avgiftsfritaket som oppnås som følge av avtalen.

Vilkårene for fritaket for miljøavtale med staten reguleres av saf. § 3-19-12. Avgiftsfritaket gjelder fra og med tidspunktet for tilslutning til miljøavtalen, jf. § 3-19-12 annet ledd. Tidspunktet for tilslutning er den datoen tilslutningsbevis er utstedt fra Næringslivets NO_x-fond. Grunnlaget for fritak skal dokumenteres ved tilslutningsbeviset, og kopi av dette skal oversendes tollregionen, jf. § 3-19-12 fjerde ledd.

Ved eventuelt tilbakekall av tilslutningsbevis skal virksomheten umiddelbart gi tollregionen melding om dette, jf. § 3-19-12 femte ledd.

For virksomheter tilsluttet avtalen senest 1. juli 2008 gjelder avgiftsfritaket fra 1. januar 2008, jf. § 3-19-12 annet ledd. Tollregionen refunderer etter søknad avgift innbetalt for perioden 1. januar til og med 30. juni 2008. Den enkelte refusjonsberettigede virksomhet må med andre ord selv søke tollregionen om refusjon. Kopi av tilslutningsbevis må vedlegges som dokumentasjon. I medhold av skattebetalingsloven § 11-4 fjerde ledd er det besluttet at det skal ytes rentegodtgjørelse av refusjonsbeløpet i tråd med loven § 11-4 første ledd.

Avgiftsfritaket gis på vilkår av at SFT godkjenner gjennomføringen av avtaleforpliktelsen for det enkelte år, jf. § 3-19-12 tredje ledd. I de tilfeller SFT ikke godkjenner gjennomføring av avtalen skal avgift som det er gitt fritak for innrapporteres og betales innen 18. juli påfølgende år. Dersom kun deler av forpliktelsen godkjennes, skal fritaket gjelde for den prosentvise andelen av den årlige reduksjonsforpliktelsen som anses oppfylt.

Virksomheter omfattet av fritaket for miljøavtale med staten skal fortsatt levere kvartalsvise avgiftsoppgaver, der avgiftspliktig mengde NO_x-utslipp fremkommer, jf. saf. § 6-1 tredje ledd. Avgiftsbeløpet for avgiftspliktige kilder omfattet av fritaket skal imidlertid føres som 0, jf. § 6-1 første ledd siste punktum. Eventuelle endringer av virksomhetens organisatoriske og andre forhold nevnt i saf. § 5-5 annet ledd av betydning for avgiften skal meldes til tollregionen på vanlig måte, jf. § 5-5 tredje ledd.

Informasjon vedrørende selve miljøavtalen og den løpende gjennomføringen av avtalen kan fås ved henvendelse til NO_x-fondet (www.nho.no/nox).

13. Dispensasjon fra avgiftsplikten

(jf. stortingsvedtaket § 4)

Tollregionen kan etter søknad frita for eller sette ned avgiften dersom det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da stortingsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet etter avgiftsmyndighetenes syn får en utilsiktet virkning. Bestemmelsen oppstiller med andre ord to vilkår som begge må være oppfylt, og dispensasjonsadgangen er som en følge av dette snever.

Det følger av St.prp. nr. 1 (1985-86) s. 24-25, som gir en generell omtale av dispensasjonsfullmakten på særavgiftsområdet, at blant annet økonomiske, sosiale, helsemessige, næringspolitiske eller lignende forhold ikke tillegges vekt i vurderingen av om vilkårene for

dispensasjon er oppfylt. Dette er også lagt til grunn i praksis, både for NO_x-avgiftens og for andre særavgifters vedkommende.

14. Avgiftsrefusjon for virksomheter som installerer rensutstyr - overgangsordning

(jf. saf. § 3-19-14)

Ved innføringen av avgiften ble det vurdert at mangel på verkstedkapasitet kunne skape problemer med installering av rensutstyr.

På denne bakgrunn ble det innført en overgangsordning med refusjon for avgiftspliktige virksomheter som innen 1. juli 2007 inngikk avtale med verksted eller lignende om tidspunkt for installasjon av rensutstyr. Refusjonsbeløpet skal tilsvare forskjellen mellom den avgiften som ble betalt uten rensutstyr, og avgiften med rensutstyr, for perioden fra 1. januar 2007 frem til rensutstyr er installert. Bestemmelsen oppstiller ingen tidsfrist for når rensutstyret må være installert.

Etter praksis er vilkåret knyttet til 1. juli 2007 for denne overgangsordningen også oppfylt ved inngåelse av kontrakt om levering av nødvendig forstudie i forbindelse med installasjon av rensutstyr innen denne datoen.

Søknad om refusjon sendes vedkommende tollregion.

15. Avgiftsrefusjon for virksomheter som installerer måleutstyr - overgangsordning

(jf. saf. § 3-19-15)

På grunn av eventuelle problemer med å få installert utstyr for utslippsmåling, ble det videre innført en overgangsordning med avgiftsrefusjon for virksomheter som før 31. desember 2007 installerte måleutstyr. Som med overgangsordningen for installasjon av rensutstyr, skal refusjonen tilsvare forskjellen mellom avgift betalt før installasjon av måleutstyr, for eksempel i henhold til en sjablonfaktor, og avgift betalt etter at måleutstyr er installert, for perioden fra 1. januar 2007 og frem til måleutstyr er installert.

Søknad om refusjon sendes vedkommende tollregion.

16. Avgiftsrefusjon for virksomheter som får fastsatt kildespesifikk utslippsfaktor - overgangsordning

(jf. saf. § 3-19-16)

Bakgrunnen for bestemmelsen var behovet for en overgangsordning for virksomheter som ikke fikk fastsatt kildespesifikk utslippsfaktor etter § 3-19-6 annet ledd innen første avgiftsinnbetaling i 2007, og som dermed må beregne avgift etter sjablonfaktor frem til faktoren er på plass. Overgangsordningen gjelder alle virksomheter, uansett sektor.

Søknad om fastsettelse av spesifikk faktor måtte sendes kompetent myndighet før 1. juli 2007. Refusjonsbeløpet skal tilsvare forskjellen mellom avgift betalt før fastsettelse av spesifikk faktor, og avgift betalt etter at faktor er på plass, for perioden fra 1. januar 2007 og frem til

faktor er fastsatt. Som for overgangsordningen med installasjon av rensutstyr, oppstilles ingen tidsfrist for når faktoren må være fastsatt.

Søknad om refusjon sendes vedkommende tollregion.

17. Registreringsadgang – utenlandsk representant

(jf. saf. § 3-19-13 og § 5-2 bokstav d)

Utenlandsk eier av avgiftspliktige fartøy og luftfartøy som ikke har forretningssted eller hjemsted i Norge, pålegges ikke å registrere seg i Norge. Slike virksomheter kan betale avgift ved representant, for sin avgiftspliktige fart i Norge, jf. § 3-19-13 første ledd. Representanten gis adgang til å registrere seg etter § 5-2 bokstav d.

Ved ankomst til Norge skal fører av utenlandsk fartøy og luftfartøy gjøre Tollvesenet oppmerksom på hvilken representant som skal betale avgiften, jf. § 3-19-13 annet ledd.

Fartøys- og luftfartøyeier og representanten er solidarisk ansvarlige for avgiften, jf. § 3-19-13 siste ledd. Representantens plikter og ansvar må imidlertid følge av et klart rettslig grunnlag, fortrinnsvis skriftlig avtale, mellom representant og vedkommende utenlandske eier. En representant kan for eksempel påta seg ansvar for all fart den utenlandske eier har i Norge, eventuelt kun for et begrenset antall fartøy og/eller i en begrenset periode.

Verken agenter eller andre blir automatisk pålagt ansvar som representant for utenlandske eiere av avgiftspliktige fartøy.

Det underliggende avtalegrunnlaget mellom representant og utenlandsk eier må oppbevares i representantens avgiftsregnskap, slik at tollvesenet ved en eventuell kontroll kan kontrollere at representanten har innberettet korrekt avgift i henhold til hva vedkommende har forpliktet seg til overfor den utenlandske eieren.

Registrerte representanter har de samme rettigheter og plikter overfor Tollvesenet som andre registrerte virksomheter.

18. Registreringssted

(jf. saf. § 5-4)

Registrering skal skje i den tollregionen virksomheten i følge Enhetsregisteret har sitt forretningssted. Virksomheter som har forretningssted i flere tollregioner, skal registrere virksomheten i den tollregion hvor de har sitt hovedkontor.

19. Avgiftsterminer

(jf. saf. § 6-1 tredje ledd)

Registrerte avgiftspliktige virksomheter skal sende avgiftsoppgave til tollregionen innen den 18. i måneden etter utløpet av det kvartal utslippet fant sted, jf. § 6-1 tredje ledd.

20. Renteberegning, beløpsgrenser og sikkerhetsstillelse

Lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven, heretter "sktbl") og forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften, heretter "sktbf") trådte for særavgiftenes del i kraft 1. januar 2008. Direktoratet gjør i denne sammenheng oppmerksom på at fra samme tidspunkt er samtlige bestemmelser vedrørende avgiftsbetaling og renter overført til dette lovverket.

20.1 Renteberegning

(jf. sktbl. kap. 11 og sktbf. kap. 11)

I skattebetalingsloven hjemles fire rentetyper; forsinkelsesrente jf. sktbl. § 11-1, etterberegningsrente jf. sktbl. § 11-2, rente ved forsinket tilbakebetaling jf. sktbl. § 11-3 og tilbakebetalingsrente jf. sktbl. § 11-4.

Renter ved forsinket betaling etter sktbl. § 11-1 skal beregnes av krav som ikke betales innen forfall og løper frem til betaling skjer. Etterberegningsrente i tråd med lovens § 11-2 skal også inngå i beregningen av forsinkelsesrente, når et hovedbeløp og renter ikke blir betalt innen fastsatt frist.

Renter av økning ved vedtak om endring/egenretting (etterberegningsrente) etter sktbl. § 11-2 skal beregnes av økning i avgift som fastsettes ved vedtak om endring m.v. Rentene løper fra kravene opprinnelig skulle ha vært betalt og frem til det treffes vedtak om økning.

Renteberegning etter § 11-2 skjer ved korrigerende av en tidligere fastsettelse, enten etter initiativ fra den toll- eller avgiftspliktige eller Tollvesenet. Det samme er tilfelle når det ikke er skjedd en tidligere fastsettelse, f.eks. i smuglingstilfeller som avdekkes ved en regnskapskontroll. Ved tilbakebetaling av for mye betalt avgift etter forfallsfristen, skal det etter sktbl. § 11-3 ytes rentegodtgjørelse fra dette forfallet og frem til tilbakebetaling skjer.

Ved tilbakebetaling av for mye betalt avgift som følge av vedtak om endring mv. etter sktbl. § 11-4, skal det ytes rentegodtgjørelse fra betaling fant sted frem til forfall for tilbakebetalingen.

Ordinære refusjoner etter søknad innebærer at et nytt faktum er oppstått (f.eks. at nye dokumenter legges fram for Tollvesenet), og innebærer ikke en korrigerende av en tidligere uriktig fastsettelse. I slike tilfeller gis det som hovedregel ikke rentegodtgjørelse.

Satsene for de ulike rentebestemmelsene reguleres av sktbl. § 11-6. Satser knyttet til forsinket betaling og tilbakebetaling følger forsinkelsesrentesatsen som vurderes hvert halvår. Øvrige satser reguleres årlig med bakgrunn i styringsrenta. Gjeldende rentesatser finnes på Tollvesenets nettsider.

20.2 Beløpsgrenser for betaling og tilbakebetaling

(jf. sktbl. § 10-4 og sktbf. § 10-4-1 første ledd bokstav b og annet ledd, samt §§ 10-4-2 og 10-4-3)

Det er fastsatt beløpsgrenser for betaling og tilbakebetaling av krav. Beløpsgrensene gjelder pr krav eller pr termin, avgiftsspesifikasjon eller deklarasjon. Hovedregelen er at toll og avgift

under 100 kroner ikke skal betales eller tilbakebetales. Det er enkelte unntak fra denne beløpsgrensen når det gjelder betaling av krav som påløper ved innførsel. Forsinkelsesrenter har en beløpsgrense på 50 kroner.

20.3 Sikkerhetsstillelse

(jf. sktbl. § 14-21 annet ledd)

Sktbl. § 14-21 annet ledd angir at tollregionen ved registrering eller senere, kan kreve at virksomheten stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift.

Av sktbf. § 14-21-2 fremgår vurderingskriteriene for når sikkerhet skal kreves. I hovedsak skal sikkerhet kreves ved overtredelse av forfallsbestemmelsene eller ved annen overtredelse av avgiftsbestemmelsene, der virksomheten har uoppgjorte restanser mht skatter, avgifter eller toll, eller der virksomheten, styret eller ledelsen ikke kan anses kredittverdig.

Det tilkommer tollregionen å foreta en vurdering av virksomhetens kredittverdighet. I første rekke stilles det krav til økonomisk soliditet og likviditet. Egendeklareringssystemet bygger på et tillitsforhold mellom tollvesenet og virksomheten. En vurdering av tilliten vil derfor være grunnleggende for en vurdering av virksomhetens kredittverdighet. Tilliten vurderes i forhold til betalingsvilje, betalingsevne, overholdelse av skatte-, toll- og avgiftsregelverket m.v., samt tollregionens inndrivelsesmuligheter.

Der sikkerhet kreves, skal den til enhver tid dekke avgiftskravet for to terminer med utgangspunkt i de to terminene som har høyest avgiftsbelastning siste 12 måneder. Sikkerhet skal stilles i form av selvskyldnerkausjon fra bank eller tilsvarende jf. sktbf. § 14-21-2 tredje ledd, jf. § 14-20-4 annet ledd. Stilt sikkerhet kan reduseres dersom virksomheten med utgangspunkt i ovenstående, dokumenterer at sikkerhetens størrelse er satt for høyt.

21. Avgiftskoder og utfylling av avgiftsoppgave (blankett RD-0007)

(jf. saf. kap. 6)

Ved deklarerings av avgift på utslipp av NO_x skal det på avgiftsoppgaven benyttes følgende avgiftstyper og avgiftsgrupper:

Type	Gruppe	Avgift	Avgiftsomfang	Enhet	Sats i kroner
NX	100		Utslipp fra fiske og fangst	kg	16,14
	200		Utslipp fra skipsfart	kg	16,14
	210		Utslipp fra luftfart	kg	16,14
	220		Utslipp fra jernbanedrift	kg	16,14
	300		Utslipp fra industri og bergverk	kg	16,14
	900		Utslipp fra annen type virksomhet	kg	16,14
NO	975	refusjon	Utslipp fra museumsvirksomhet	kg	16,14
	100		Utslipp fra petroleumsvirksomhet	kg	16,14
	975	refusjon	Utslipp fra museumsvirksomhet	kg	16,14

Avgiftstypene skrives alltid i kolonne 13 og avgiftsgruppene i kolonne 14, jf. avgiftsoppgaven.

Tilleggs-koder

Avgiftsfri omsetning skal også deklarerer på avgiftsoppgaven, men med en tilleggs-kode fra 00 til 99. For nitrogenoksider (NO_x) er det følgende tilleggs-koder:

- 22   Utslipp fra fart mellom norsk og utenlandsk havn eller lufthavn,
- 23   Utslipp fra fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- 35   Fritak for virksomheter med miljøavtale med staten

Fritak

Alle de nevnte kodene er fritakskoder. Disse skal oppgis i avgiftsoppgavene, ut for riktig avgiftstyper og avgiftsgrupper, med antall enheter, men det skal ikke beregnes avgift. Det gjøres oppmerksom på at enkelte fritak bare gis etter søknad til tollregionen og kan ikke føres på den terminvise avgiftsoppgaven med tilleggs-kode.